

STUDIEGIDS 2011-2012

SCHAKELPROGRAMMA'S

voor de

MASTEROPLEIDINGEN

PEDAGOGISCHE

WETENSCHAPPEN

en

ONDERWIJSKUNDE

Vooraf

In deze gids vindt u informatie over de schakelprogramma's (voorbereidingstrajecten) die u als HBO-afgestudeerde kunt volgen bij de Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO), wanneer u wilt doorstromen naar de master Pedagogische Wetenschappen of de master Onderwijskunde.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
1.1	Waarom Pedagogiek, Onderwijskunde of Orthopedagogiek studeren	5
1.1.1	Pedagogen	5
1.1.2	Andragogen	5
1.1.3	Onderwijskundigen	5
1.2	Beroepsperspectieven	6
1.2.1	Werken met kinderen	6
1.2.2	Werken met volwassenen	6
1.2.3	Werken in onderwijs	6
1.2.4	Goede kansen	6
1.3	Algemene informatie.....	7
1.3.1	Profiel van de universiteit	7
1.3.2	Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW)	7
1.4	Algemene informatie masteropleidingen	8
1.5	Toelating masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde	10
1.5.1	Informatie toelatingscommissies	10
1.5.2	Toelatingsvoorwaarden masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde	11
1.5.3	Wel HBO maar niet verwant	12
1.5.4	Harde knip	13
2.	DOELSTELLINGEN EN OPZET SCHAKELPROGRAMMA'S.....	14
2.1	Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO).....	14
2.2	Belangrijke adressen	15
2.2.1	SPO	15
2.2.2	Faculteit GMW/RUG	15
2.3	Organisatie van de opleiding.....	18
2.3.1	Onderwijslocaties	18
2.3.2	Inschrijving schakelprogramma's	19
2.3.3	Website.....	20
2.3.4	College- en cursusgeld	20
2.3.5	Nieuwe regeling collegegeld	21
2.3.6	Inpassingen in het schakelprogramma.....	22

2.3.7	Afronding schakelprogramma's en toelating master	22
2.3.8	Studeren met een functiebeperking	22
3.	SCHAKELPROGRAMMA PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE	23
3.1	Studiebelasting schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde	23
3.2	Programmaoverzicht 2011-2012.....	24
3.3	Overgangsregeling	25
3.4	Docenten	26
3.5	Vakken.....	27
4.	SCHAKELPROGRAMMA ORTHOPEDAGOGIEK.....	38
4.1	Studiebelasting schakelprogramma Orthopedagogiek	38
4.2	Inpassingen in het schakelprogramma	38
4.3	Programmaoverzicht 2011-2012.....	39
4.4	Docenten	42
4.5	Vakken eerste schakeljaar	44
4.6	Vakken tweede schakeljaar.....	54
5.	PLATTEGRONDEN	66

1 INLEIDING

1.1 Waarom Pedagogiek, Onderwijskunde of Orthopedagogiek studeren?

Hoe krijg je ontspoorde kinderen weer op de rails? Hoe geef je het beste les aan volwassenen? Hoe wordt er opgevoed in andere culturen en wat kunnen wij daarvan leren? Waarom is de tweede fase ingevoerd in het voortgezet onderwijs? Wat is dyslexie eigenlijk precies? Hoe maak je lesprogramma's op de computer? Allemaal vragen waar pedagogen en onderwijskundigen dagelijks mee te maken krijgen.

Na een veelal praktisch gerichte HBO-opleiding gaat de student zich bij pedagogiek of onderwijskunde bezighouden met de theorieën, visies en ideeën achter deze praktijk. De student start met een wetenschappelijke opleiding en verzamelt daarin veel theoretische kennis en leert bovendien wetenschappelijk onderzoek te verrichten binnen het vakgebied van de pedagogiek of onderwijskunde.

1.1.1 Pedagogen

Pedagogen en onderwijskundigen bestuderen opvoeding, onderwijs, vorming en hulpverlening aan kinderen. Een algemeen pedagoog richt zich op de opvoeding en het onderwijs aan kinderen en jongeren in de normale gezins- en schoolsituaties. De orthopedagoog echter kijkt naar kinderen waar in de opvoedings- of schoolsituaties duidelijk iets aan de hand is, zoals ernstige leer- en gedragsproblemen. Ook houdt de orthopedagoog zich bezig met de opvoeding en het onderwijs van kinderen met beperkingen door handicaps.

1.1.2 Andragogen

Het is een misverstand te denken dat pedagogen zich alleen bezig houden met kinderen. Ook in de hulpverlening, vorming en het onderwijs naar volwassenen toe zijn ze actief. Denk aan volwasseneneducatie, personeelswerk, reclassering, ontwikkelingswerk etc. Voorheen noemden we dit het vakgebied van de Andragogie.

1.1.3 Onderwijskundigen

De onderwijskundige houdt zich bezig met alle facetten van het onderwijs. Zoals het begeleiden van kinderen met leerproblemen, ontwikkelen van lesmateriaal, ontwikkelen van onderwijssystemen, etc. Daarnaast bedenkt de onderwijskundige verbeteringen voor het onderwijs en helpt onderwijzend personeel bij de invoering daarvan.

1.2 Beroepsperspectieven

De meeste pedagogen en onderwijskundigen vinden een baan in de tweede lijn. Dat wil zeggen dat ze onderzoek doen, plannen maken, onderwijsmethoden ontwikkelen, rapporten schrijven waarmee ouders, groepsleiders, docenten, trainers en hulpverleners in de praktijk aan de slag gaan.

1.2.1 Werken met kinderen

Pedagogen zijn werkzaam bij instellingen voor kinderopvang, vormingswerk, GGZ, schooladvies- en begeleidingsdiensten, als beleidsmedewerker bij een gemeente of provincie of in dienst van een internationale organisatie op het gebied van onderwijs en opvoeding zoals Unicef. Pedagogen werken ook als docent in het MBO, HBO of aan de universiteit en geven vakken als pedagogiek, maatschappijleer, conflicthantering, sociale vaardigheden, omgangskunde, communicatiekunde en voorlichtingskunde.

1.2.2 Werken met volwassenen

Pedagogen die zich richten op het werken met volwassenen werken in het bedrijfsleven, bij de overheid en in de gezondheidszorg. Ze houden zich bezig met zaken als werving, selectie, vorming en opleiding van personeel, voorlichting, het begeleiden van fusie- en reorganisatieprocessen en het oplossen van problemen tussen mensen. Ook functies als beleidsmedewerker op het gebied van welzijn, ouderenzorg en volwasseneneducatie of een loopbaan als wetenschappelijk onderzoeker behoren tot de mogelijkheden.

1.2.3 Werken in onderwijs

Veel onderwijskundigen begeleiden of adviseren leerlingen, docenten en schoolteams bij leerproblemen, organisatorische problemen of bij het invoeren van onderwijsvernieuwingen. Omdat leraren en schoolteams vaak zelf niet de kennis of tijd hebben om deze problemen op te lossen wordt de deskundigheid van de onderwijskundige ingeroepen.

Als onderwijskundige kunt u zich dan ook bezig gaan houden met het ontwikkelen van lesmateriaal zoals schoolboeken, video's, computerprogramma's of cursuspakketten in dienst van een educatieve uitgeverij, de Nederlandse Onderwijs-televisie, TELEAC, of bedrijfsleven HBO en WO.

1.2.4 Goede kansen

Een jaar na het afstuderen heeft ongeveer 80% van de aan de RUG afgestudeerde pedagogen en onderwijskundigen een baan. Het hangt naast uw studie ook van uw gekozen specialisatie, opgedane ervaringen naast de studie, uw inzet en motivatie af hoe snel en wat voor baan u precies vindt.

1.3 Algemene informatie

In dit hoofdstuk wordt algemene informatie gegeven over de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) en de Stichting voor Pedagogisch Onderwijs (SPO).

1.3.1 Profiel van de universiteit

De Rijksuniversiteit Groningen (RUG), opgericht in 1614, is de op één na oudste universiteit van Nederland. De universiteit is klassiek in de zin van universeel, met een zeer breed studieaanbod en modern waar het onderwijs, onderzoek, organisatie en faciliteiten betreft. Anno 2010 telde de RUG negen faculteiten, 58 bacheloropleidingen, 114 masteropleidingen, bijna 5000 medewerkers en ruim 27.500 studenten.

De Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO) dateert uit 1918 en is gelieerd aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Zij is gehuisvest binnen de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) van de RUG en verzorgt in totaal twee schakelprogramma's in de avonduren: een schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde en een schakelprogramma Orthopedagogiek.

Deze schakelprogramma's leiden op tot de masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde aan de RUG. In deze studiegids vindt u enige beknopte informatie over deze masteropleidingen. Voor meer informatie dient u de studiegids voor de betreffende masteropleiding raadplegen, te verkrijgen bij de faculteit GMW van de Rijksuniversiteit Groningen.

1.3.2 Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) (www.rug.nl/gmw)

Facultaire bestuursstructuur

De Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (GMW) wordt bestuurd door het Faculteitsbestuur (FB). Het FB bestaat uit drie personen, respectievelijk verantwoordelijk voor onderwijs, onderzoek en middelen. Een student is adviserend lid. De voorzitter van het Faculteitsbestuur wordt decaan genoemd. Het FB kent twee vaste adviescommissies, de Commissie Onderwijs en de Commissie Onderzoek. Verder zijn er diverse werkgroepen ingesteld die het FB gevraagd en ongevraagd van advies kunnen dienen, zoals de werkgroep internationalisering, de werkgroep voorlichting, de werkgroep bibliotheek en de werkgroep ICT (Informatie- en Communicatietechnologie). In alle commissies en werkgroepen hebben ook studenten zitting. De Faculteitsraad (FR), waarin negen personeelsleden en negen studenten zitting hebben, is het medezeggenschapsorgaan op facultair niveau. De Faculteitsraad heeft advies- en instemmingsrecht. Per (cluster van) opleiding(en) benoemt het Faculteitsbestuur een opleidings- en een onderzoeksdirecteur.

Inleiding

Opleidingen

De faculteit verzorgt de bachelor- en masteropleidingen in de Psychologie, Sociologie, Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde en Bewegingswetenschappen.

Onderzoeksinstituten

Aan de faculteit is een drietal onderzoeksinstituten verbonden, te weten het Heymans Instituut (voor onderzoek op het terrein van de psychologie en haar grensgebieden), het Nieuwenhuis Instituut (voor onderzoek van Onderwijs, Opvoeding en Ontwikkeling) en het Gronings Centrum voor Sociaalwetenschappelijk Onderzoek (voor onderzoek op het terrein van de sociologie).

1.4 Algemene informatie masteropleidingen

www.rug.nl/pedok

Na afronding van het schakelprogramma kunt u instromen in de éénjarige masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde.

De masteropleiding Pedagogische Wetenschappen kent twee programma's: Algemeen Pedagogische Wetenschappen (APW) en Orthopedagogiek.

- De *APW* zijn gericht op het bestuderen van pedagogische situaties vanuit het perspectief van de levensloop: de opvoeding, zorg en educatie van jonge kinderen, jeugdigen en volwassenen.
- De *Orthopedagogiek* bestudeert problematische opvoedingssituaties. De drie specialisaties zijn 'jeugdzorg', 'leerproblemen' en 'opvoeding en ondersteuning van personen met beperkingen'.

Onderwijskunde kent een eigen masteropleiding met daarbinnen drie differentiaties: 'curriculum en instructie', 'onderwijs- en leerlingbegeleiding' en 'onderwijsbeleid en onderwijsorganisatie'.

Master Algemeen Pedagogische Wetenschappen

In de master Algemeen Pedagogische Wetenschappen worden opvoeding, zorg en leren bestudeerd vanuit het perspectief van de levensloop. In het eerste semester kiest de student voor een specialisatie in de fase 'Jonge kinderen' (20 ECTS), de fase 'Jeugd' (20 ECTS) of de fase 'Volwassenen' (20 ECTS) en volgt daarnaast een verdieping in methoden & technieken van sociaalwetenschappelijk onderzoek (10 ECTS). Voor deze verdieping maakt de student een keuze uit het aanbod van Pedagogiek of het aanbod van Onderwijskunde (zie studiegids Master Onderwijskunde). In het begin van het studiejaar overlegt de student met een tutor over de te maken keuzes.

Na afronding van dit eerste semester volgt in het tweede semester het afstudeeronderzoek. Hierin doet de student een zelfgekozen onderzoek, mede gebaseerd op de studieonderdelen die in het eerste semester gevolgd zijn. Dit onderzoek

Inleiding

wordt vastgelegd in de vorm van een scriptie die in een openbaar forum ook mondeling gepresenteerd wordt.

Master Onderwijskunde

In de master Onderwijskunde worden studenten voorbereid op een onderwijskundige professie op een academisch werk- en denkniveau. Aansluitend bij de werkvelden waarin onderwijskundigen werkzaam zijn, kan de student kiezen uit één van de drie programma's:

- curriculum en instructie
- onderwijs en leerlingbegeleiding
- onderwijsbeleid en onderwijsorganisatie.

In het eerste semester kiest de student voor één van deze programma's (20 ECTS) en volgt de student daarnaast een verdieping in methoden & technieken van sociaalwetenschappelijk onderzoek, waaronder een module onderwijsevaluatie (totaal 10 ECTS). Binnen de drie programma's worden keuzevakken aangeboden en bestaat de mogelijkheid om vakken uit andere universitaire programma's te volgen. Om te komen tot een goed doordacht en coherent studieplan overlegt de student bij aanvang van het studiejaar met een tutor over de te maken keuzes. Na afronding van dit eerste semester volgt in het tweede semester het afstudeerproject. Hierbij participeert de student in een tutorgroep, waarvan de leden aan elkaar verwant onderzoek doen, doorgaans passend binnen lopende onderzoeksprogramma's. Binnen het afstudeerproject kan een praktijkoriëntatie plaatsvinden. De resultaten van het onderzoek worden vastgelegd in de vorm van een scriptie die in een openbaar forum met referenten wordt gepresenteerd.

Master Orthopedagogiek

De eenjarige master Orthopedagogiek bestaat uit een algemeen deel plus één of twee van de volgende differentiaties:

- Leerproblemen
- Jeugdzorg
- opvoeding en ondersteuning van personen met beperkingen.

Naast hoor- en werkcolleges omvat de master een praktijkstage en het masterproject: het uitvoeren van onderzoek en het schrijven van de masterthese. In de studiegids Master Pedagogische Wetenschappen (als PDF te downloaden via www.rug.nl) vindt u meer informatie over de inhoud van het onderwijsprogramma.

1.5 Toelating masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde

Algemene informatie over de toelatingseisen zijn verkrijgbaar bij het onderwijsbureau van de opleidingen of bij de studieadviseur van Pedagogiek en Onderwijskunde, mw. drs. J.A.M. Evers, e-mail j.a.m.evers@rug.nl, tel. 050 – 363 6480 of bij de studieadviseur van Orthopedagogiek, mw. drs. H.J. Luis, e-mail h.j.luis@rug.nl, tel. 050 – 363 6570.

1.5.1 Informatie toelatingscommissies

De voorwaarden voor toelating zijn opgesteld door de toelatingscommissies van de betreffende masteropleidingen. Deze commissies behandelen tevens individuele afwijkingen van deze voorwaarden.

Master Algemeen Pedagogische Wetenschappen

Rijksuniversiteit Groningen
Toelatingscommissie Master Pedagogische Wetenschappen
Secretaris: mw. dr. P.R. Schreuder
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
E-mail: toelating.master.apw@rug.nl

Master Onderwijskunde

Rijksuniversiteit Groningen
Toelatingscommissie Master Onderwijskunde
Secretaris: mw.dr. P.R. Schreuder
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
E-mail: toelating.master.owk@rug.nl

Master Orthopedagogiek

Rijksuniversiteit Groningen
Toelatingscommissie Master Orthopedagogiek
Secretaris: dhr. drs. H.K. Knijff
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
E-mail: h.k.knijff@rug.nl

Inleiding

1.5.2 Toelatingsvoorwaarden masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde

Een student die beschikt over een diploma van een verwante HBO-opleiding en die het schakelprogramma met goed gevolg heeft afgerond wordt definitief toegelaten tot de masteropleiding.

Algemeen Pedagogische Wetenschappen (APW)

Voor de toelating tot de master APW wordt als verwant aangemerkt:

ALO (Academie Lichamelijk Opvoeding)

PABO (Pedagogische Academie Basisonderwijs) of PA (Pedagogische Academie)

CMV (Culturele en Maatschappelijk Vorming)

HBO-pedagogiek (hieronder vallen ook: HKP, HPO en HSAO)

HBO-V

Vierjarige tweedegraads lerarenopleidingen

Logopedie

MWD (Maatschappelijk Werk en Dienstverlening) of MW (Maatschappelijk Werk)

P&A (Personeel & Arbeid)

SPH (Sociaal Pedagogische Hulpverlening) of HBO-J (HBO-Jeugdzorg)

HBO-psychologie

Onderwijskunde

Voor de toelating tot de master Onderwijskunde wordt als verwant aangemerkt:

- ALO
- PABO (of PA)
- HBO-pedagogiek (ook: HKP, HPO, HSAO)
- Vierjarige tweedegraads lerarenopleidingen
- HBO-psychologie

Orthopedagogiek

Voor de toelating tot de master Orthopedagogiek wordt als verwant aangemerkt:

- ALO (Academie Lichamelijk Opvoeding)
- PABO (Pedagogische Academie Basisonderwijs) of PA (Pedagogische Academie)
- CMV (Culturele en Maatschappelijk Vorming)
- HBO-pedagogiek (hieronder vallen ook: HKP, HPO en HSAO)
- HBO-V
- Logopedie
- MWD (Maatschappelijk Werk en Dienstverlening) of MW (Maatschappelijk Werk)
- P&A (Personeel & Arbeid)
- SPH (Sociaal Pedagogische Hulpverlening) of HBO-J (HBO-Jeugdzorg)
- HBO-psychologie

Inleiding

1.5.3 Wel HBO maar niet verwant

Hebt u een niet verwante HBO-opleiding afgerond, maar u wilt wel via de avondopleiding van de SPO doorstromen naar één van de masteropleidingen Pedagogische Wetenschappen (APW, Onderwijskunde of Orthopedagogiek) dan is dat mogelijk. U volgt dan een verzwaard schakelprogramma. Dit houdt in dat u naast de reguliere studieonderdelen uit het schakelprogramma de volgende modules volgt:

Algemeen Pedagogische Wetenschappen (APW) of Onderwijskunde

Onderdelen	ECTS*
Pedagogiek 1	15
Pedagogiek 2	16
Filosofie van opvoeding en onderwijs	10
Onderwijskunde	10
Multiculturaliteit in onderwijs en jeugdzorg	6
Totaal	57

* European Credits (studiepunten): 1 ECTS = 28 uur studiebelasting

Wanneer u het verzwaarde programma APW of Onderwijskunde doet, volgt u vijf extra cursussen. Het cursusgeld voor het verzwaarde programma bedraagt 5 x € 300,- = € 1500,-.

Orthopedagogiek

Onderdelen	ECTS*
Pedagogiek 1	15
Pedagogiek 2	16
Filosofie van opvoeding en onderwijs	10
Psychologie: introductie en toegepaste	13
Totaal	54

* European Credits (studiepunten): 1 ECTS = 28 uur studiebelasting

Wanneer u het verzwaarde programma Orthopedagogiek doet, volgt u vier extra cursussen. Het cursusgeld voor het verzwaarde programma bedraagt 4 x € 300,- = € 1200,-.

Bovenstaande cursussen worden aangeboden binnen de door de SPO verzorgde opleiding HBO-pedagogiek.

Inleiding

1.5.4 Harde knip

Vanaf 1 september 2012 wordt binnen de Rijksuniversiteit Groningen de zogenaamde harde knip ingevoerd. Dit betekent dat studenten *alle vakken* uit het schakelprogramma moeten hebben afgerond om tot de masteropleiding te worden toegelaten. Wanneer nadere informatie over deze maatregel beschikbaar komt, melden we dit op de website of de digitale leeromgeving (DLO).

2. DOELSTELLINGEN EN OPZET SCHAKELPROGRAMMA'S

2.1 Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO)

spo@rug.nl

De SPO treedt op als bevoegd gezag van de schakelprogramma's Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde Groningen. De opleidingen van de SPO worden niet door de overheid gesubsidieerd. De SPO kan hierdoor de cursusgelden voor haar opleidingen vaststellen onafhankelijk van het landelijk beleid. De SPO neemt deel aan de landelijke Vereniging ter Bevordering van de Studie der Pedagogiek (VBSP).

In 1918 is de 'Vereniging voor Pedagogisch Onderwijs aan de Rijksuniversiteit te Groningen' opgericht. Deze vereniging verzorgde theoretische en praktische cursussen in de didactiek voor aanstaande leraren en voordrachten over pedagogische onderwerpen voor belangstellenden. In 1954 nam deze vereniging de verantwoordelijkheid op zich voor het geven van de reeds bestaande opleiding voor de Middelbare Akte Pedagogiek A. Tevens is toen besloten een opleiding voor de Middelbare Akte Pedagogiek B te beginnen. Deze opleidingen zijn bekend geworden als de MO-A en MO-B Pedagogiek.

De 'Vereniging' is in 1965 omgezet in een 'Stichting voor Pedagogisch Onderwijs aan de Rijksuniversiteit te Groningen' (SPO). De opleiding MO-A Pedagogiek is in 1987 verbreed met een algemene pedagogisch-agogische beroepsvoorbereiding en wordt sindsdien tot het Hoger Pedagogisch en Sociaal-Agogisch Onderwijs gerekend. De opleiding MO-B Pedagogiek wordt in 1990 opgevolgd door een cursusaanbod gericht op doorstroming naar de afstudeerrichtingen Pedagogiek en de studierichting Onderwijskunde van de Rijksuniversiteit Groningen. Als reactie op de invoering van het bachelor-master systeem in het hoger onderwijs is dit cursusaanbod vanaf 2003 vervangen door schakelprogramma's die eveneens gericht zijn op doorstroom naar de afstudeerrichtingen Pedagogiek (Algemene Pedagogiek en Orthopedagogiek) en de studierichting Onderwijskunde. Dit schakelprogramma is bedoeld voor studenten die al beschikken over een (verwante) afgeronde HBO-opleiding.

2.2 Belangrijke adressen

2.2.1 SPO

Studieleider:
Mw. dr. H.T.A. Amsing,
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
Tel. 050 - 363 6525 (via secretariaat)

Studiecoördinator:
Mw. A.A. Slijkhuis
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
Tel. 050 – 363 7893
E-mail: a.a.slijkhuis@rug.nl

Secretariaat:
Mw. M. Froma en E. Strating
Grote Rozenstraat 38
9712 TJ Groningen
Tel. 050 – 363 6525
E-mail: spo@rug.nl

Studiecoach
Mw. L. Greveling MSc
E-mail: l.greveling@rug.nl

2.2.2 Faculteit GMW/RUG

Onderwijsbureau Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde
Grote Rozenstraat 38, 9712 TJ Groningen, tel. 050 – 363 6490.
E-mail: owb.pedok@rug.nl

Algemeen Pedagogische Wetenschappen
Secretariaat: Grote Rozenstraat 38, 9712 TJ Groningen, tel. 050 - 363 6500.
Studieadviseur master Pedagogiek en Onderwijskunde:
mw. drs. J.A.M. Evers
Grote Rozenstraat 38, kamer 8
9712 TJ Groningen
Tel. 050 – 363 6480
E-mail: j.a.m.evers@rug.nl.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Orthopedagogiek

Secretariaat: Grote Rozenstraat 38, 9712 TJ Groningen, tel. 050 – 363 6566.

Studieadviseur master Orthopedagogiek:

mw. H.J. Luis

Grote Rozenstraat 38

9712 TJ Groningen

Telefonische afspraak via de administratie Orthopedagogiek tel. 050 – 363 6566.

Onderwijsbalie GMW

Grote Kruisstraat 2, 9712 TS Groningen, tel. 050 – 363 6301.

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur.

In vakantieperiodes gelden aangepaste openingstijden, zie www.rug.nl.

SSC (Studenten Service Centrum)

Bezoekadres: Uurwerkersgang 10 in Groningen (STAG-pand)

Tel. 050 – 363 8066

Geopend: ma t/m vrij 9.00 tot 16.30 uur.

www.rug.nl/studenten/voorzieningen

ACLO

Vanaf 2011-2012 mogen SPO studenten sporten bij de ACLO, tegen het tarief van € 52,- per jaar. Wanneer u een ACLO-kaart wilt aanschaffen, dient u rechtstreeks contact op te nemen met de ACLO. De informatiebalie van de ACLO bevindt zich op de locatie Zernike, Blauwborgje 16, 9747 AC, Groningen. Voor informatie kunt u van 8.30 -19.00 uur bellen naar de infobalie van de ACLO (050 – 363 8063).

Voor meer informatie www.aclosport.nl.

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

www.duo.nl

Infolijn: 050 – 599 7755

Conciërgedienst

Voor verloren of gevonden voorwerpen, het melden van defecte kopieermachines, het lenen van een fietspomp en dergelijke kunt u terecht bij de conciërgedienst van het Heymansgebouw, Grote Kruisstraat 2/1, tel. 050 – 363 6313 /363 6314. De balie is bemand op maandag t/m donderdag van 8.00-21.30 uur en op vrijdag van 8.00-17.30 uur. Hier zijn ook kopieerkaarten te koop. In de hal van het Nieuwenhuisgebouw, Grote Rozenstraat 38 hangt een telefoon waarmee direct contact met de centrale balie verkregen kan worden.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Kantine

Het Nieuwenhuisgebouw, Grote Rozenstraat 38, heeft in de computerzaal een aantal automaten voor koffie, thee, frisdrank en enkele snacks.

Het Heymansgebouw, Grote Kruisstraat 2/1, heeft een kantine met verse etenswaren en een aantal automaten voor koffie, thee, frisdrank en enkele snacks.

Deze kantine is op maandag t/m vrijdag geopend van 8.45 uur - 15.45 uur (tel. 050 - 363 5560). In vakantieperiodes gelden aangepaste openingstijden.

Repro

Grote Rozenstraat 3

Openingstijden: 8.30 uur - 12.30 uur, 13.15 uur - 16.30 uur.

Bibliotheken

Aan de inschrijving in de schakelprogramma's is het recht verbonden gebruik te maken van de faciliteiten van de universitaire bibliotheken. Hiertoe dient men in het bezit te zijn van een lenerspas. Deze pas kan bij het uitleenbureau van de Universiteitsbibliotheek worden verkregen op vertoon van uw studentkaart en een geldig identiteitsbewijs. Op de website staat nadere informatie over hoe deze pas aangevraagd kan worden. Adreswijzigingen dient u door te geven aan het uitleenbureau van de Universiteitsbibliotheek, Broerstraat 4, Groningen. De volgende bibliotheken zijn van belang:

Bibliotheek Gedrags- en Maatschappijwetenschappen:

De bibliotheek is gehuisvest op de eerste verdieping van het Heymansgebouw. Naast een grote collectie boeken en gedrukte tijdschriften biedt de bibliotheek toegang tot veel elektronische tijdschriften en literatuurbestanden.

In de bibliotheek kan men ook terecht om te studeren. Er zijn zo'n 130 studieplekken en 24 studentcomputers. Voor het lenen van materialen is een geldige studentenkaart nodig. Studenten mogen ook gebruik maken van andere RuG bibliotheken.

Het adres is: Grote Kruisstraat 2/1

9712 TS Groningen

Tel. 050 - 363 6555

E-mail: gmw-bibliotheek@rug.nl

Internet: www.rug.nl/gmw/bibliotheek

De openingstijden van de Bibliotheek Gedrags- en Maatschappijwetenschappen zijn: maandag t/m donderdag van 9.00 - 21.30 uur en vrijdag van 9.00 - 17.00 uur.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Universiteitsbibliotheek (UB):

Broerstraat 4 (tegenover Academiegebouw), Groningen, tel. 050 – 363 5000.

Openingstijden:	ma t/m vrij	8.30 - 22.00 uur
	za en zo	10.00 - 17.00 uur*
Het Uitleenbureau:	ma, di, wo en vrij	8.30 - 17.30 uur
	do	8.30 - 21.30 uur
	za	10.00 - 12.30 uur

* In tentamentijd van de RUG van 10.00 - 22.00 uur. Zie website

www.rug.nl/bibliotheek.

2.3 Organisatie van de opleiding

De *gebouwen* waar de colleges worden gegeven zijn:

Muntinggebouw, Grote Kruisstraat 2 (Ingang: Grote Kruisstraat 2/1)

Heymansgebouw, Grote Kruisstraat 2/1

Nieuwenhuisgebouw, Grote Rozenstraat 38

Boumangebouw, Grote Rozenstraat 31

GMWBL, Bloemstraat 36

Academiegebouw, Broerstraat 5

Zalen UMCG, A. Deusinglaan 1

Zie plattegronden achter in de studiegids.

De *lesdagen* zijn de dinsdag, woensdag- en/of donderdagavond. In geval van overmacht wordt uitgeweken naar de maandagavond. Het is van belang deze avonden vrij te houden. Tentamens kunnen ook overdag worden afgenomen. Tussentijds zijn roosterwijzigingen mogelijk. Het *les-, tentamen- en vakantie-rooster* voor het gehele jaar wordt geplaatst op de website. De lokalen en tijden staan vermeld op het lesrooster. Tijdens het studiejaar kunnen wijzigingen optreden. Eventuele rooster- en lokaalwijzigingen, ziekte van docenten e.d. worden tijdig vermeld op de website: www.spo-groningen.nl. De *lestijden* zijn tussen 17.00/17.15 en 21.00/21.15 uur. De *opening van het studiejaar* is dinsdag 6 september 2011.

!!!! Raadpleeg voor vertrek naar college altijd de website van de opleiding:

www.spo-groningen.nl. Er kunnen onverwachte wijzigingen zijn. !!!!

2.3.1 Onderwijslocaties

Muntinggebouw

Grote Kruisstraat 2

Ingang hoek Grote Kruisstraat - Nieuwe Kijk in 't Jatstraat,

na 5 uur Grote Kruisstraat 2/1 (Heymansgebouw)

Heymansgebouw

Grote Kruisstraat 2/1

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Nieuwenhuisgebouw

Grote Rozenstraat 38

Tevens Secretariaat SPO en Pedagogiek & Onderwijskunde, k. 004

Boumangebouw

Grote Rozenstraat 31

GMWBL

Bloemstraat 36

Academiegebouw

Broerstraat 5

UMCG

Antonius Deusinglaan 1

Examenhal

Blauwborgje 4

Op www.rug.nl kunt u meer informatie vinden over de locaties van de verschillende gebouwen.

2.3.2 Inschrijving schakelprogramma's

Het inschrijfformulier met voorwaarden voor de schakelprogramma's en het formulier voor automatische incasso kunt u downloaden via de website www.spo-groningen.nl (linkermenu "inschrijven"). Deze formulieren vult u op de website in en een uitdraai daarvan, voorzien van uw handtekening dient u met een kopie van uw HBO-diploma en een kopie van uw identiteitsbewijs te sturen naar het secretariaat van de opleiding.

Secretariaat van de SPO:

Mw. M. Froma

Mw. E. Strating

Grote Rozenstraat 38

9712 TJ Groningen

Telefoon: 050 - 363 6525.

spo@rug.nl

Openingstijden: zie website: www.spo-groningen.nl.

Op grond van inschrijving bij de Stichting Pedagogisch Onderwijs (SPO) heeft u geen recht op studiefinanciering/ -lening, ov jaarkaart o.i.d.

Heeft u zich aangemeld via studielink of bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voor de bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen of bij de Rijksuniversiteit Groningen, dan dient u zich uit te schrijven. Neem hiervoor contact op met de DUO of het Studenten Service Centrum (SCC) van de RUG.

2.3.3 Website

Op de website www.spo-groningen.nl vindt u de roosters, de studiegids, informatie over extra onderwijsaanbod (actualiteitencolleges, excursies etc.) en actuele mededelingen. Op de digitale leeromgeving (DLO) <http://dlo.spo-groningen.nl/student> krijgt u na inloggen, een persoonlijke pagina. Op deze pagina vindt u het overzicht van uw resultaten. Op de DLO worden mededelingen voor docenten en studenten vermeld, kunt u zich inschrijven voor vakken en tentamens en kunt u via het prikbord een bericht achterlaten. De eerste keer bij het raadplegen van bovenstaande website kunt u een inlognaam aanmaken. Een wachtwoord ontvangt u via uw e-mail.

2.3.4 College- en cursusgelden

Het cursusgeld is voor 2011-2012 vastgesteld op € 1713,-. U betaalt dit bedrag eenmalig (in één of vier termijnen) in het jaar van inschrijving. De betaling gaat via automatisch incasso (zie inschrijving). Indien u één schakeljaar over twee jaar wilt verspreiden, hoeft u alleen in het jaar van inschrijven het cursusgeld te betalen. Voor cursussen die niet binnen twee jaar zijn afgerond, is opnieuw cursusgeld verschuldigd. Verspreidt u één schakeljaar over twee jaar dan geldt voor literatuur, toets of werkvorm dat de studiegidstekst van het jaar waarin u het onderdeel wilt afronden, van toepassing is. Nadere bepalingen staan beschreven in de inschrijvings- en betalingsvoorwaarden van de schakelprogramma's Pedagogiek / Onderwijskunde (PEDOK) en Orthopedagogiek die u tegelijk met het inschrijfformulier kunt downloaden.

!!!! Rondt u het schakeljaar niet binnen twee jaar af, dan kunt u, bij eventuele programmawijzigingen, geen aanspraak maken op het in deze studiegids opgenomen programma.

Alle vakken kunnen als losse cursussen worden gevolgd. Het tarief is dan € 300,- per cursus.

Als u in de loop van het cursusjaar de studie beëindigt, is in een aantal gevallen terugbetaling van een deel van het cursusgeld mogelijk. De restitutieregeling staat hieronder.

Beëindiging van de studie dient u per aangetekend schrijven mee te delen aan het studiesecretariaat. Hierbij geldt een opzegtermijn van twee maanden. De opzegtermijn gaat in op de datum van poststempeling van het aangetekend schrijven. Voor elke maand na het einde van de opzegtermijn wordt een evenredig deel van het cursusgeld terugbetaald.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma 's

Betalingsregeling in geval van opzegging:

Uiterlijke opzegdatum:	Maanden te betalen:	U betaalt in 2011-2012:
30 september 2011	september t/m november	€ 513,90
31 oktober 2011	september t/m december	€ 685,20
30 november 2011	september t/m januari	€ 856,50
31 december 2011	september t/m februari	€ 1027,80
31 januari 2012	september t/m maart	€ 1199,10
28 februari 2012	september t/m april	€ 1370,40
31 maart 2012	september t/m mei	€ 1541,70

In geval van opzegging na 31 maart vindt geen teruggave meer plaats.

2.3.5 Nieuwe regeling collegegeld

Met ingang van 2012-2013 wijzigt het collegegeldregime van het schakelprogramma. Studenten zijn dan in principe voor elk ingeschreven jaar collegegeld verschuldigd, dat ligt op het niveau van een deeltijdstudie (ter indicatie: in 2011-2012 bedraagt dit bij de SPO € 1512,-). Hieronder is per schakelprogramma weergegeven wat dit voor studenten betekent die voor 2012-2013 gestart zijn bij SPO. Vanzelfsprekend is de reguliere restitutieregeling van kracht.

Pedagogiek en Onderwijskunde (eenjarig programma)

Voor de groep studenten die instroomt in het PEDOK-schakelprogramma in 2011-2012 betekent het feit dat de regeling per 2012-2013 wordt ingevoerd, dat zij onder het oude regime vallen en hun schakelprogramma in 2012-2013 zonder extra kosten kunnen afronden.

Orthopedagogiek (tweejarig programma)

Instroom 2010-2011

- Studenten die zijn ingestroomd in 2010-2011, één jaar over het eerste jaar hebben gedaan en in 2011-2012 naar het tweede jaar gaan, vallen onder het oude regime en kunnen in 2012-2013 zonder extra kosten het schakelprogramma afronden.
- Studenten die zijn ingestroomd in 2010-2011, twee jaar over het eerste jaar doen, en dus in 2012-2013 willen instromen in het tweede jaar, kunnen in 2012 bij de start van het studiejaar kiezen uit het nieuwe of oude regime. Wanneer zij verwachten binnen één jaar hun studie af te ronden kunnen ze zich inschrijven in het nieuwe stramien. Zij betalen dan een lager tarief collegegeld, maar moeten zich opnieuw inschrijven en opnieuw collegegeld betalen wanneer zij er niet in slagen de studie in één jaar af te ronden. Wanneer zij kiezen voor het oude regime betalen ze een hoger niveau aan collegegeld, maar mogen ze twee jaar doen over het tweede jaar van het schakelprogramma.

Doelstellingen en opzet schakelprogramma's

Instream 2011-2012

Voor Orthopedagogiekstudenten die instromen in 2011-2012 betekent dit dat zij het eerste jaar van het schakelprogramma onder het oude regime kunnen afronden. Wanneer zij het programma in één jaar afronden vallen zij onder een overgangsregeling en kunnen ze bij de start van het studiejaar 2012-2013 kiezen of ze willen studeren onder het nieuwe of het oude collegegeldregime. Het oude regime is voordelig voor studenten die twee jaar willen doen over het schakelprogramma, het nieuwe regime is voordelig voor studenten die nominaal studeren. De keuze tussen deze regimes moet bij aanvang van de inschrijving in het tweede jaar plaatsvinden. (Let op: alleen de studenten die in 2012-2013 aan het tweede schakeljaar beginnen moeten vooraf deze keuze aangeven.)

Wanneer zij twee jaar over het eerste schakeljaar doen, zullen ze voor het tweede schakeljaar (dat voor hen start in 2013-2014) automatisch vallen onder het nieuwe collegegeldregime.

2.3.6 Inpassingen in het schakelprogramma

De SPO is zelf niet gerechtigd om studenten op basis van vooropleiding vrijstellingen te verlenen in het schakelprogramma. Hiertoe zijn alleen de toelatingscommissies van de universitaire masteropleidingen bevoegd. U dient zich voor vrijstellingen te vervoegen bij de studiecoördinator van de SPO: mevr. A.A. Slijkhuis, tel: 050 - 363 7893 e-mail: a.a.slijkhuis@rug.nl.

2.3.7 Afronding schakelprogramma's en toelating master

Na afronding van het schakelprogramma ontvangt u via de studiecoördinator mevr. A.A. Slijkhuis (a.a.slijkhuis@rug.nl) informatie over de toegang tot de master Onderwijskunde en de master Pedagogische Wetenschappen (Pedagogiek en Orthopedagogiek) aan de Rijksuniversiteit Groningen.

2.3.8 Studeren met een functiebeperking

Heeft u een functiebeperking dan kunt u zich aanmelden bij de studiecoördinator, mevr. A.A. Slijkhuis. Zij verwijst u door naar de studiecoach mevr. L. Greveling. In overleg met de studiecoach wordt vastgesteld wat uw mogelijkheden en uw wensen zijn. Een doktersverklaring is een vereiste. U schrijft samen met de studiecoach een onderbouwd voorstel dat naar de studiecoördinator wordt gestuurd. Zij beslist of het voorstel (mogelijk ten dele) wordt gehonoreerd. Eventueel kan zij informatie inwinnen bij deskundigen.

Studiecoördinator: mevr. A.A. Slijkhuis, a.a.slijkhuis@rug.nl

Studiecoach : mevr. L. Greveling, l.greveling@rug.nl

3. SCHAKELPROGRAMMA PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE

3.1 Studielast schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

De studielast is 60 ECTS*. Dit is een nominale studielast van één jaar. Het programma bevat een algemeen deel en een gedifferentieerd deel. Het algemene deel beslaat 42 ECTS. Dit deel bestaat voornamelijk uit statistiek en methodologie, maar er is ook aandacht voor het verschijnsel wetenschap (Filosofie 2: Wetenschapsfilosofie) en academisch schrijven (Referaatpracticum). Daarnaast is er een gedifferentieerd deel bestaande uit 18 ECTS, dat voorbereidt op de gewenste master. Het programma is in principe in één jaar af te ronden, maar de ervaring leert dat het programma via de avondopleiding twee jaar in beslag neemt, met name voor diegenen die de studie combineren met werk.

* 1 ECTS is 28 uur studielast.

Het programmaoverzicht volgt op de volgende pagina's.

3.2 Programmaoverzicht 2011-2012

Algemeen gemeenschappelijk

Onderdeel	Code RuG	ECTS	ECTS
Totaal		42	
Wiskunde			
Statistiek 1	Pabap028		5
Statistiek 2	Pabap029		5
Statistiek 3 (voorheen Multivariate analyse)	Paba3065		4
Methoden en technieken van onderzoek	Paba2062A		3
Testtheorie	Paba2064A		4
Grondslagen van onderzoek	Paba2061A		3
Methodologie	Pabap030		4
Onderzoekspracticum	Paba2063		4
Referaat- en bibliotheekpracticum			5
Filosofie 2: Wetenschapsfilosofie			5

Gedifferentieerd deel master Onderwijskunde				
	Onderdeel	Code RuG	ECTS	ECTS
Totaal			18	
Verplichte onderdelen			12	
	Psychologie			6
	Effectiviteit van onderwijs en Levenslang leren	Paba3304		6
Keuzeonderdelen 1 uit 2			6	
	Jeugd en gezinspedagogiek			6
	Werkplek leren	Paba3202		6

Gedifferentieerd deel master Algemeen Pedagogische Wetenschappen				
	Onderdeel	Code RuG	ECTS	ECTS
Totaal			18	
Keuzeonderdelen 3 uit 4			18	
	Psychologie			6
	Effectiviteit van onderwijs en Levenslang leren	Paba3304		6
	Werkplek leren	Paba3202		6
	Jeugd en gezinspedagogiek			6

De vakken worden deels geïntegreerd met vakken van de opleiding HBO-pedagogiek en het schakelprogramma Orthopedagogiek.

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

Studenten die het programma in **twee jaar** willen doen, wordt de volgende programmering van het **algemeen gemeenschappelijke deel** aangeraden:

Jaar 1:	ECTS
Wiskunde	
Referaat- en bibliotheekpracticum	5
Statistiek 1	5
Statistiek 2	5
Methodologie	4
Onderzoekspracticum	4
Jaar 2:	
Grondslagen van onderzoek	3
Methoden en technieken van onderzoek	3
Statistiek 3 (voorheen Multivariate analyse)	4
Testtheorie	4
Filosofie 2: Wetenschapsfilosofie	5

3.3 Overgangsregeling

Met ingang van 2010-2011 is het aantal punten voor de vakken Testtheorie en Multivariate analyse (nu Statistiek 3) verhoogd van 3 naar 4 punten. Het vak Filosofie 2: wetenschapsfilosofie heeft 5 ECTS gekregen (was 7). Bij de toelating tot de master zal in dit geval alleen gekeken worden of de betreffende vakken zijn gedaan. Het totale puntenaantal hoeft dus niet uit te komen op 60 ECTS.

3.4 Docenten

Naam	E-mailadres	Adres / telefoon
dhr. dr. W. Ahmed Leerpsychologie	w.ahmed@rug.nl	Grote Rozenstraat 38 9712 TG Groningen
dhr. dr. Th. van Dellen Werkplek leren	t.van.dellen@rug.nl	Grote Rozenstraat 38 9712 TJ Groningen tel. 050 – 363 6636
mevr. dr. N. Ding Methoden en technieken van onderzoek	n.ding@pl.hanze.nl ning-ding0610@gmail.com	Grote Rozenstraat 3 9712 TG Groningen
mevr. drs. A.J. Dijkstra Referaat- en bibliotheekpracticum	a.j.dijkstra@home.nl	06 – 49 93 09 54
dhr. E.H. van Dulmen Wiskunde	ewodul@gmail.com	
mevr. L. Greveling MSc Jeugd en gezinspedagogiek Coach schakelprogramma's	l.greveling@rug.nl	
dhr. dr. R. Hoekstra Psychologie: introductie	r.hoekstra@rug.nl	Rembrandt van Rijn- straat 286 9718 PV Groningen
Mevr. R. Huisinga MSC Jeugd en gezinspedagogiek	riannahuisinga@live.nl	
dhr. drs. J. Kramer Statistiek 1 Statistiek 2 Statistiek 3 Testtheorie	jaccokramer76 @home.nl	Mozartstraat 18 9722 EC Groningen 050 - 5799675 06 – 41 32 25 54
dhr. dr. P.A. van der Ploeg Filosofie 2: Wetenschapsfi- losofie	P.A.van.der.ploeg@rug.nl pavanderploeg@gmail.com	Grote Rozenstraat 38 9712 TJ Groningen
mevr. drs. A.C.M. van Roy Methodologie Onderzoekspracticum Grondslagen van onderzoek	a.c.m.van.roy@rug.nl mariekevan- roy@hotmail.com	Eemskanaal ZZ 19 9623 PE Lageland tel. 050 3136259
mevr. A.C. Timmermans MSc Effectiviteit van onderwijs en Levenslang leren	a.c.timmermans@rug.nl	

3.5 Vakken

Wiskunde

<i>Docent:</i>	E. van Dulmen
<i>Inhoud:</i>	Vorbereiding op het gebruik van wiskunde zoals dat bij de voortgezette studie aan de orde komt, voornamelijk in de vakken Statistiek en Methodologie. De algebrastof voor HAVO/VWO staat hierbij centraal. Behandeld zullen onder meer worden: getallen, bewerkingen, vergelijkingen, functies en grafieken, ontbinden in factoren, etc.
<i>ECTS:</i>	-
<i>Onderwijsvorm:</i>	Er ligt een groot accent op zelfstudie. In de colleges worden de gemaakte opgaven plenair besproken.
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen
<i>Literatuur:</i>	Franken, W.M. & Bouts, R.A. (2002). <i>Wiskunde voor statistiek</i> . ISBN 9789062833177. (€ 16,50) N.B. Voor het eerste college dient het eerste hoofdstuk te worden bestudeerd.

Statistiek 1

PABAP028

<i>Docent:</i>	drs. J. Kramer
<i>Inhoud:</i>	Statistiek 1 behandelt een aantal onderwerpen van de beschrijvende statistiek en de kansrekening. De onderwerpen die aan de orde komen zijn onder andere: het meten van eigenschappen, verdelingen van variabelen en hun grafische voorstellingen, centrum- en spreidingsmaten, het transformeren van scores, coëfficiënten voor de samenhang tussen twee variabelen, enkelvoudige lineaire regressie, de binomiale verdeling, SPSS en de beginselen van de kansrekening die van belang zijn voor de toegepaste statistiek binnen de sociale wetenschappen.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2009), <i>Introduction to the practice of statistics</i> (6th Edition), New York: W.H. Freeman and Company., € 75,002. Timmerman, M.E., Krimpen-Stoop, E.M.L.A. van, Kiers, H.A.L. en Hoekstra, R., <i>Syllabus Statistiek 1</i>

Opmerkingen:

Aanwezigheid verplicht!

De stof voor het tentamen Statistiek 1 bestaat uit de hoofdstukken 1, 2, 3, 4 en 5 van "Introduction to the practice of statistics". De Syllabus Statistiek 1 bevat extra literatuur en de opdrachten voor het verplichte wekelijkse practicum.

Statistiek 2

PABAP029

Docent:

drs. J. Kramer

Inhoud:

Statistiek 2 volgt na Statistiek 1 en behandelt een aantal onderwerpen uit de inferentiële statistiek. De volgende onderwerpen komen aan de orde: kansverdelingen, steekproefverdelingen, schatten, betrouwbaarheidsintervallen en toetsen. Ook wordt de F-procedure en de Chi-kwadraatprocedure behandeld. In het verplichte practicum wordt gewerkt met SPSS.

ECTS:

5 (academische route 6)

Onderwijsvorm:

hoorcollege, werkcollege

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen (meerkeuze)

Literatuur:

1. Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2009), *Introduction to the practice of statistics* (6th Edition), New York: W.H. Freeman and Company., € 75,00 (al in bezit)
2. Timmerman, M.E., Krimpen-Stoop, E.M.L.A. van, Kiers, H.A.L. en Hoekstra, R., *Syllabus Statistiek 2*

Opmerkingen:

Aanwezigheid verplicht!

De stof voor het tentamen Statistiek 2 beslaat de hoofdstukken 5, 6, 7, 8 en 9 van "Introduction to the practice of statistics". De Syllabus Statistiek 2 bevat extra literatuur en de opdrachten voor het verplichte practicum.

Statistiek 3

PABA3065

Docent:

drs. J. Kramer

Inhoud:

In de colleges worden een aantal gangbare statistische modellen & technieken behandeld, die voor het lezen van sociaal wetenschappelijke onderzoeksliteratuur en voor het zelfstandig kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek van belang zijn. Aan de orde komen:

- Enkelvoudige & multiple regressieanalyse.
- Een- en tweeweg ANOVA.
- Logistische regressie.
- Nonparametrische statistiek.

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

	Daarnaast zijn er practica waarin de behandelde methoden worden toegepast. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van het statistisch computerprogramma SPSS.
ECTS:	4
Onderwijsvorm:	Hoorcollege, practicum, zelfstudie
Toetsvorm:	schriftelijk tentamen
Literatuur:	<ol style="list-style-type: none">1. Moore, D.S., McCabe, G.P. & Craig, B.A. (2009), <i>Introduction to the practice of statistics</i> (6th ed.), New York: W.H. Freeman and Company. Hoofdstukken 9 t/m 13. (ISBN 9781429216227), € 75.00. Al in bezit.2. Syllabus met o.a. opdrachten & collegestof.
Opmerkingen:	Aanwezigheid verplicht!

Methoden en technieken van onderzoek

PABA2062A

Docent:	dr. N. Ding
Doel:	Verdiepen van kennis en inzicht in methoden en technieken van empirisch onderzoek.
Inhoud:	<p>In dit onderdeel wordt gestreefd naar verdieping van de kennis van en het verwerven van basisvaardigheden in belangrijke onderzoeksstrategieën, waarbij onderscheid kan worden gemaakt in experimenteel- en niet-experimenteel onderzoek en onderscheid naar setting. De navolgende onderwerpen zullen aan bod komen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Waarnemen van gedrag: naturalistische observatie, case studies en systematische observatie.• Surveyonderzoek: opstellen van vragenlijsten & interviews, steekproeftechnieken, nonresponse.• Experimenteel en quasi-experimenteel onderzoek: voor- en nadelen; opzet & uitvoering.
ECTS:	3
Onderwijsvorm:	hoorcollege
Toetsvorm:	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
Literatuur:	Fraenkel, J.R. & Wallen, N.E. (2009), <i>How to design and evaluate research in education</i> . International edition. (7 th edition). New York: McGraw Hill. Int.ed. (ISBN 978-0-07-128792), € 45,80

Testtheorie	PABA2064A
<i>Docent:</i>	drs. J. Kramer
<i>Doel:</i>	Het doel is studenten kennis en vaardigheid op het terrein van testconstructie en testgebruik te leren. De cursus gaat in op het maken van een test, het met behulp van SPSS analyseren van een test en de situatie waarin een test ingezet kan worden.
<i>Inhoud:</i>	Centrale begrippen zijn testkenmerken, betrouwbaarheid, validiteit en beslissen.
<i>ECTS:</i>	4
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, praktische oefening
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze), schriftelijk opdrachten
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Klapper en powerpoint.2. Drenth, P.J.D. & Sijtsma, K. (2006), <i>Testtheorie: inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen</i>. (4e dr.). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum. Hieruit hoofdstukken 2 t/m 9. p. 435. (ISBN 90-313-4747-7) € 67,00.
<i>Opmerkingen:</i>	Het eindcijfer is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van het tentamencijfer (2x) en het cijfer voor de groepsopdracht (1x).

Grondslagen van onderzoek	PABAP2061A
<i>Docent:</i>	drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	Behalen van kennis en inzicht in de grondslagen van empirisch wetenschappelijk onderzoek.
<i>Inhoud:</i>	In de colleges worden de belangrijkste termen en ideeën van de empirische methodologie behandeld aan de hand van de empirische cyclus van A.D. de Groot. Vervolgens worden – op inleidend niveau – methoden en technieken van (ortho)pedagogisch interventieonderzoek (met een preventief karakter) behandeld.
<i>ECTS:</i>	3
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Loon, D. van, Meulen, B.F. van der en Minnaert, A.E.M.G. (2011), <i>Effectonderzoek in de gedragswetenschappen. Methodologische moeilijkheden en mogelijkheden</i>. Den Haag: Boom Lemma. (ISBN 978-90-5931-660-7) € 30,00

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

2. Groot, A.D. de (1994), *Methodologie: grondslagen van onderzoek en denken in de gedragswetenschappen*. Assen: Van Gorcum.

Dit boek is niet meer te verkrijgen. De eerste zes hoofdstukken kunnen in de vorm van een klapper worden gekocht (p. 1-120).

Opmerkingen: Studenten krijgen essayvragen ter beschikking. Deze vragen worden in het college besproken. Van de deelnemers aan het werkcollege wordt verwacht dat zij vooraf een afdruk maken van de vragen die aan de orde zijn. Doel van het werkcollege is nadrukkelijk de student met de teksten vertrouwd te doen geraken. Indien de grondig herwerkte editie van het boek effectonderzoek (van Loon, Van der Meulen en Minnaert, uitgegeven bij Boom) tijdig beschikbaar zijn, dan zal dit nieuwe boek de hierboven vermelde literatuur vervangen. Dit wordt tijdig via de digitale leeromgeving bekendgemaakt.

Methodologie

PABAP030

Docent:

drs. A.C.M. van Roy

Doel:

In dit studieonderdeel staat het verkrijgen en toepassen van inzicht in de methoden van het sociaalwetenschappelijk onderzoek centraal.

Inhoud:

In de cursus komt een verscheidenheid aan onderwerpen aan de orde, waaronder: het onderzoeksproces, probleemstelling, theorie en conceptueel model, onderzoekselementen (steekproeftrekking), dataverzamelingsmethoden (interviews en observaties), validiteit en betrouwbaarheid, verwerking van gegevens, soorten onderzoek etc.

ECTS:

4

Onderwijsvorm:

hoorcollege, werkcollege

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen (essay). Bij het vak methodologie is kennis van Statistiek 1 vereist.

Literatuur:

Baarda, D.B., & Goede, M.P.M. de (2001). *Basisboek methoden en technieken*. 4e dr. Groningen: Wolters-Noordhoff, 397 p. (ISBN 9789020733150). € 49.95.

Onderzoekspracticum

PABA2063

<i>Docent:</i>	drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	Oefenen van kennis en vaardigheden bij het opzetten en uitvoeren van empirisch onderzoek en het analyseren van onderzoeksresultaten en de bijbehorende verslaglegging.
<i>Inhoud:</i>	In groepsverband wordt een onderzoek uitgevoerd om kennis te maken met de aspecten van het wetenschappelijk onderzoek. Het gaat o.a. om het formuleren van de probleemstelling, literatuur zoeken en lezen, operationalisatie van de variabelen, steekproeftrekking, uitvoering van het onderzoek, statistische data-analyse (met behulp van SPSS) en rapportage in de vorm van een concept wetenschappelijk artikel.
<i>ECTS:</i>	4
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, werkcollege, practicum. Het schrijven van onderzoeksvorstellen, het opzetten en uitvoeren van kleinschalig onderzoek (in groepen), het mondeling presenteren van resultaten, schriftelijke rapportage. Verder wordt aandacht geschonken aan het invoeren en verwerken van onderzoeksgegevens met behulp van SPSS en aan het ontsluiten van literatuur.
<i>Toetsvorm:</i>	werkstuk
<i>Literatuur:</i>	Via de digitale leeromgeving is een werkboek en een voorbeeldartikel beschikbaar.

Referaat- en bibliotheekpracticum

<i>Docent:</i>	drs. A.J. Dijkstra
<i>Inhoud:</i>	Studenten schrijven een paper (literatuurverslag) over een onderwerp op het gebied van pedagogiek, onderwijskunde of orthopedagogiek en oefenen de beginselen van het presenteren.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcolleges, werkcolleges, bibliotheekinstructie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijke opdracht (referaat)
<i>Literatuur:</i>	reader (10 p.)

Filosofie 2 : wetenschapsfilosofie

<i>Docent:</i>	dr. P.A. van der Ploeg
<i>Doel:</i>	Kennismaken met wetenschapsfilosofie.
<i>Inhoud:</i>	De aard en de problemen van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke theorievorming, met name die van gedrags- en maatschappijwetenschappelijk(e) onderzoek en theorievorming.

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcolleges
<i>Toetsvorm:</i>	Theoriegedeelte: Schriftelijk tentamen: essayvragen, 'open boek' over collegestof en literatuur.
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1 <i>Digitale reader</i> (online beschikbaar) ± 170 p.2 Philips, D.C. & Burbules, N.C. (2000). <i>Postpositivism and educational research</i>. Lanham/ Oxford: Rowman & Littlefield Publishers, Inc. - 110 p. -. ISBN 9780847691227.(€ 30,00)3 Koningsveld, H. (2006). <i>Het verschijnsel wetenschap</i>. Meppel: Boom. - 287 p. -. ISBN 9789085061373. (€ 28,50)

Psychologie: introductie

Psychologie: leerpsychologie

<i>Docent:</i>	vacature dr. W. Ahmed	Introductie Leerpsychologie
<i>Doel:</i>	De student: <ul style="list-style-type: none">• is in hoofdlijnen bekend met methoden van psychologisch onderzoek;• is in hoofdlijnen bekend met methoden van psychologisch onderzoek;• is bekend met basisstromingen van de psychologie;• is op de hoogte van diverse psychologische theorieën en bijbehorende wetenschappelijke onderbouwing.	
<i>Inhoud:</i>	In de colleges worden de volgende stromingen besproken: behaviorisme, cognitieve psychologie, psychoanalyse, humanistische psychologie, systeemtheorie, omgevingspsychologie, ontwikkelingspsychologie, sociale psychologie, persoonlijkheidspsychologie, klinische psychologie en ook wordt aandacht besteed aan leerpsychologie.	
<i>ECTS:</i>	6	
	Introductie	4
	Leerpsychologie	2
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoor- en werkcolleges	
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay) en opdrachten	
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Gray, P. (2007). <i>Psychology with cd-rom</i>. New York (etc.): Freeman & Co. 654 p. (ISBN 9780230282414), €53,95. Eerdere of latere ongewijzigde drukken toegestaan.2. Santrock, J.W. (2009). <i>Educational psychology</i>. 4th ed., Mc Graw-Hill. ISBN 9780071280822. ± € 54,95. (Nog niet aanschaffen, onder voorbehoud !!!)	

Effectiviteit van onderwijs en Levenslang leren	PABA3304
<i>Docent:</i>	A.C. Timmermans MSc
<i>Doel:</i>	<p>Van de studenten wordt verwacht dat zij inzicht hebben in de wijze waarop onderwijs en educatie kan worden geëvalueerd en de effectiviteit ervan kan worden vastgesteld. Ook wordt beoogd dat studenten kennis hebben van factoren die relevant zijn ter bevordering van de effectiviteit van educatie en onderwijs.</p> <p>Modellen over en onderzoek naar (onderwijs)effectiviteit benadrukken de opbrengsten die onderwijs en educatie kan (en moet) hebben. Bij die opbrengsten gaat het om de cognitieve en niet-cognitieve resultaten van lerenden: wat leren zij op school of in de opleiding? Naast deze vraag komt ook aan de orde wat scholen, programma's en leerkrachten kunnen doen om betere resultaten bij lerenden te bereiken.</p>
<i>Inhoud:</i>	<p>Wat lerenden moeten leren is geen vaststaand gegeven maar is voortdurend onderwerp van discussies in ieder land. Naast leerprestaties streven scholen en opleidingen ook naar andere opbrengsten, zoals metacognitieve of sociale vaardigheden. Ook deze opbrengsten horen thuis binnen het onderzoek naar effectiviteit.</p> <p>De school of het programma is niet de enige plaats waar lerenden leren. Als het gaat om effecten van scholen en leerkrachten, is het belangrijk om alle invloeden van buiten de school of programma 'uit te zuiveren', om de echte (netto) school- of programma-effecten zo nauwkeurig mogelijk te schatten. In onderzoekstermen gaat het er om de betekenis van de school of programma ofwel de toegevoegde waarde vast te stellen die de school of het programma voor volwasseneneducatie realiseert.</p> <p>Wat lerenden aan kennis, vaardigheden en attitudes verwerven wordt bepaald door factoren op verschillende niveaus in het onderwijs: de leerkracht, de klascontext, de school en de schoolcontext. In de cursus wordt dieper ingegaan op effecten van factoren op deze niveaus en worden mogelijk effectiviteitbevorderende factoren op het niveau van de klas, de leerkracht en de school behandeld. Daarnaast wordt in de cursus aandacht besteed aan historische ontwikkelingen binnen onderwijseffectiviteits-onderzoek en onderzoek naar de effectiviteit van volwasseneneducatie en komt de methodologie om onderwijseffecten en effectiviteit vast te stellen aan bod.</p>
<i>ECTS:</i>	6 (academische route 7)
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, practicum

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

Toetsvorm: schriftelijk tentamen (essay), schriftelijke opdrachten
Literatuur: Geselecteerde art. beschikbaar via reader, dlo en internet.

Jeugd en gezinspedagogiek

Docent: R. Huisinga MSc Deel A: Gezinspedagogiek
L. Greveling MSc Deel B: Jeugd

Inhoud: A. Gezinspedagogiek

In dit deel van de cursus verwerft de student inzicht in de hoofdlijnen van de moderne wetenschappelijke inzichten inzake de opvoeding in het gezin. Uiteenlopende theoretische perspectieven op opvoeding en op determinanten van de ontwikkeling van het kind passeren de revue. Aandacht wordt onder meer besteed aan opvoedingsstijlen en interventies bij opvoeding- en ontwikkelingsproblemen. Studenten raken daarnaast vertrouwd met onderzoek naar opvoeding en ontwikkeling onder bijzondere omstandigheden, zoals verwaarlozing, mishandeling en adoptie. Speciale aandacht zal uitgaan naar de gevolgen van traumatische ervaringen en naar de veerkracht van kinderen in moeilijke omstandigheden, zoals in het geval van tehuisopvoeding. Juist die situaties tonen immers de waarde en het belang van de normale gezinsopvoeding. Studenten leren de onderscheiden theoretische perspectieven herkennen en kritisch bevragen.

B. Jeugd

In traditionele pedagogische en socialisatietheorieën is de 'jeugdfase' een duidelijk afgebakende periode in de levensloop, een overgangsfase tussen die van kind en volwassene, waarin de invloed van gezin en school afneemt en die van andere 'socializing agents' (media en peer group) juist groter wordt. Maar is er in de huidige samenleving nog wel sprake van een aparte jeugdfase? Geconstateerd kan worden dat zich in het leven van jongeren allerlei contradicties voordoen, die hen soms meer als kind, soms meer als (jong) volwassene aanspreken. In plaats van na elkaar lijken de fasen kind-jeugdige-volwassene zich eerder tegelijkertijd in het leven van jongeren voor te doen. Zo is de periode waarin jongeren naar school gaan steeds langer geworden, maar worden leerlingen steeds vroeger en intensiever aangesproken op zelfstandigheid, zelfsturing, etc. Ook via de media worden jongeren al vroeg geconfronteerd met beelden die voorheen tot het exclusieve domein van de volwassenen behoorden. In dit college staan de sociale ontwikkeling en opvoeding van jongeren centraal in de context van de belangrijkste veranderingen die zich de afgelopen decennia hebben voorgedaan in het gezin, de school en de vrije tijd.

Schakelprogramma Pedagogiek en Onderwijskunde

<i>Doel:</i>	Doel van de cursus is: <ul style="list-style-type: none">• kennis van en inzicht in de hoofdlijnen van de moderne wetenschappelijke inzichten inzake de opvoeding van de jeugd.• theoretische inzichten worden vervolgens toegepast in een empirisch onderzoek naar de beleving van de jeugdfase, in drie generaties. Studenten nemen een interview af met behulp van een bestaand interviewinstrument, met een jongere, haar of zijn vader of moeder, en een van de grootouders. Speciale aandacht gaat uit naar de beleving van de gezinsopvoeding en de pedagogische relatie en de eventuele veranderingen daarin, over de drie generaties.
<i>ECTS:</i>	6 (academische route 7)
<i>Onderwijsvorm:</i>	A: hoorcollege, zelfstudie B: hoorcollege, zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	A: schriftelijk tentamen (meerkeuze) B: schriftelijke opdracht (onderzoek)
<i>Literatuur:</i>	A. <ol style="list-style-type: none">1. IJzendoorn, M.H. van (2008), <i>Opvoeding over de grens: gehechtheid, trauma en veerkracht</i>. Meppel: Boom Academic. – 269 p. – ISBN 9789047300717. € 31,50.2. Ploeg, J.D. van der (2005), <i>Behandeling van gedragsproblemen: initiatieven en inzichten</i>. Rotterdam: Lemniscaat. – 283 p. – ISBN 9789056377069. € 27,50. B. <ol style="list-style-type: none">1. Wijnberg, R., & IJzendoorn, M.H. van (2008), <i>Boeiuh!: het stille protest van de jeugd</i>. Amsterdam: Prometheus. – 96 p. – ISBN 9789044609882. € 12,50.2. Twee artikelen: Coleman (1961) <i>The Adolescent Society</i> Hessen, van en Klaassen (1991) <i>Jeugd in verleden en heden. Een historisch-sociologische benadering</i>.
<i>Aanbevolen literatuur:</i>	Miles, S. (2000) <i>Youth lifestyles in a changing world</i> . Open University Press. – 177 p. – ISBN 9780335200986. € 36,00.
<i>Opmerkingen:</i>	Dit is een combinatie van de vakken Gezinspedagogiek en Jeugd in opvoeding en onderwijs die bij de Rijksuniversiteit Groningen worden aangeboden onder de codes PABA2203 en PABA2201A.

Werkplek leren

- Docent:* dr. Th. van Dellen en gastdocenten
- Doel:* Het vak Werkplek leren richt zich op het kennen en begrijpen van het (aanzetten tot) leren van volwassenen in de context van werk (en organisatie) en de rol van de professionele opleider daarbij.
- Inhoud:* Eén van de twee kerngebieden in het onderwijs en onderzoek van de opleiding Pedagogiek binnen het brede maatschappelijk thema levenslang leren (“Lifelong Learning” vormt werkplek leren. Dit kerngebied richt zich op het leren van volwassenen ten behoeve van (blijvend) kunnen en willen werken in bepaalde arbeidscontexten of organisatieverbanden. Het kerngebied kent twee centrale aandachtspunten of – vragen: welke barrières en blokkades hebben volwassenen om gemotiveerd te (gaan) leren in verband met werk en wat is de professionele rol van de docent, trainer en counselor (loopbaanbegeleider) in dit verband? Theoretische concepten die daarbij een rol spelen aan de kant van de individuele lerende volwassene zijn: motivatie en emotie, self-efficacy, betrokkenheid op de omgeving (management en organisatie), arbeidsvoldoening, eerdere leerervaringen en persoonlijkheid en waardensystemen. Aan de andere kant is er aandacht voor ‘de professionaliteit’ van de docent, trainer, counselor of consultant. Hoe ziet deze professionaliteit eruit? Welke methoden en technieken hanteren professionals en waarom werken deze wel of niet in welke contexten? Er is aandacht voor de verschillende benaderingen of vormen van werk(plek)gerelateerd leren, zoals het cursusconcept “on-the-job” training, “human performance technology” en lerende organisatieconcepten. En tenslotte is er ook nog aandacht voor de belangrijk geachte rol van de professional (opleider/trainer) als persoon.
- ECTS:* 6 (academische route 7)
- Onderwijsvorm:* hoor- en werkcolleges met opdracht
- Toetsvorm:* schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze), opdrachten
- Literatuur:*
1. Dellen, T. van (ed.), Artikelen bundel: “Werk(plek)gerelateerd leren: benaderingen en uitdagingen”.
 2. Goldstein, I.L. & Ford, J.K. (2001). *Training in organization: needs assessment, development and evaluation*. Belmont (USA) : Wadsworth Thomas Learning. – 265 p. – ISBN 9780534345549. € 43,05.
 3. Rigg, C., Stewart, J. & Trehan, K. (2007). *Critical human resource development*. Harlow : Pearson Educated Limited. – ISBN 9780273705598. € 74,90.

4 SCHAKELPROGRAMMA ORTHOPEDAGOGIEK

4.1 Studielast schakelprogramma Orthopedagogiek

Het schakelprogramma Orthopedagogiek is bedoeld voor die studenten die zich willen voorbereiden op de master Orthopedagogiek, één van de drie masteropleidingen binnen de studierichting Pedagogische Wetenschappen.

Het is een tweejarig programma. De nominale last voor elk jaar is 60 ECTS*. Het programma is in principe in twee jaar af te ronden, maar de ervaring leert dat het programma via de avondopleiding meer jaren in beslag neemt, met name voor diegenen die de studie combineren met werk.

* 1 ECTS is 28 uur belasting.

4.2 Inpassingen in het schakelprogramma

De SPO is zelf niet gerechtigd om studenten op basis van vooropleiding vrijstellingen te verlenen in het schakelprogramma. Hiertoe zijn alleen de toelatingscommissies van de universitaire masteropleidingen bevoegd (zie paragraaf 1.5).

In principe zijn in het schakelprogramma alle mogelijke vrijstellingen opgenomen. Er worden regelmatig voor één of enkele vakken of punten vrijstelling aangevraagd op grond van buiten de HBO-opleiding gevolgde vakken. Vaak zijn elders gevolgde vakken van een zó ander niveau, dat een vergelijking met de universitaire vakken laat zien dat er geen of weinig overlap is. Om die reden zullen alleen verzoeken tot vrijstelling in behandeling worden genomen als er daadwerkelijk sprake is van een overlap en als deze minimaal 10 ECTS bedragen. De aanvraag van deze vrijstelling dient vóór aanvang van de opleiding te worden ingediend bij de toelatingscommissie master Orthopedagogiek in de periode tussen 15 april en 15 juni, via de studievoordrager van de SPO, mevr. A.A. Slijkhuis. Tijdens de opleiding worden verzoeken voor vrijstellingen niet meer in behandeling genomen.

4.3 Programmaoverzicht 2011-2012

Jaar 1:		
Onderdeel	Code RuG	ECTS*
<i>Methoden en technieken</i>		
Wiskunde		
Statistiek 1	Pabap028	5
Statistiek 2	Pabap029	5
Methodologie	Pabap030	4
Referaat- en bibliotheekpracticum		2
<i>Theorie orthopedagogiek</i>		
Inleiding orthopedagogiek	Pabap027	9
Personen met beperkingen 1	Paba5232	6
Leer- en onderwijsproblemen 1	Paba5251	6
Gedrags- en opvoedingsproblemen 1	Paba5243	6
<i>Hulpvakken</i>		
Ontwikkelingspsychologie	Paba2050	5
Psychopathologie kind en jeugdige	Paba5272	6
<i>Diagnostiek</i>		
Diagnostiek en behandeling	Paba5212	6
Totaal eerste schakeljaar		60

Jaar 2:			
Onderdeel	Code Rug	Totaal ECTS	ECTS*
<i>Algemeen gemeenschappelijk</i>		32	
Diagnostische vaardigheden	Paba5311		7
Neuropsychologie	Paba5372		5
<i>Methoden en technieken:</i>			
Statistiek 3	Paba2065		4
Schakelwerkstuk			6
Methoden en technieken van onderzoek	Paba2062A		3
Grondslagen van onderzoek	Paba2061A		3
Testtheorie	Paba2064A		4

Schakelprogramma Orthopedagogiek

Verdiepingsminor (kiezen 2 van 3)		28	
OPB		14	
Opvoeden van personen met beperkingen: evidence based intervention A	Paba5334		5
Opvoeden van personen met beperkingen: evidence based intervention B	Paba5335		8
Practicum OPB			1
Leerproblemen		14	
Diagnostiek en interventie: leerproblemen A	Paba5351		7
Diagnostiek en interventie: leerproblemen B	Paba5352		6
Practicum Leerproblemen			1
Jeugdzorg		14	
Gedrags- en opvoedingsproblemen: interventies	Paba5344		7
Gedrags- en opvoedingsproblemen: kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg	Paba5345		6
Practicum Jeugdzorg			1
Totaal tweede schakeljaar		60	

* European Credits (studiepunten): 1 ECTS = 28 uur studiebelasting

Kiest u ervoor het **eerste schakeljaar** te verspreiden over twee jaar, dan beveelt de opleiding de volgende indeling aan:

Jaar 1:	ECTS	ECTS
	32	
Wiskunde		-
Statistiek 1		5
Inleiding in de orthopedagogiek		9
Methodologie		4
Personen met beperkingen		6
Gedrags- en opvoedingsproblemen in de jeugdzorg 1		6
Referaat- en bibliotheekpracticum		2

Schakelprogramma Orthopedagogiek

Jaar 2:	28	
Statistiek 2		5
Leer- en onderwijsproblemen 1		6
Ontwikkelingspsychologie		5
Psychopathologie kind en jeugdige		6
Diagnostiek en behandeling		6

!!!! Rondt u het eerste schakeljaar niet binnen twee jaar af, dan kunt u bij eventuele programmawijzigingen geen aanspraak maken op de hierboven genoemde programmering.

Kiest u ervoor het **tweede schakeljaar** te verspreiden over twee jaar, dan beveelt de opleiding de volgende indeling aan:

Jaar 1:	ECTS	ECTS
		30
Verdiepingsminor keuze 1	14	
Testtheorie	4	
Statistiek 3	4	
Methoden en technieken van onderzoek	3	
Neuropsychologie	5	
Jaar 2:		30
Verdiepingsminor keuze 2	14	
Grondslagen van onderzoek	3	
Diagnostische vaardigheden	7	
Schakelwerkstuk	6	

!!!! Rondt u het tweede schakeljaar niet binnen twee jaar af, dan kunt u bij eventuele programmawijzigingen geen aanspraak maken op de hierboven genoemde programmering.

4.4 Docenten

Naam	E-mailadres	Adres / telefoon
dhr. dr. W. Ahmed Diagnostiek en interventie leerproblemen 2	w.ahmed@rug.nl	Grote Rozenstraat 38 9712 TG Groningen
mevr. dr. L.W.H. Bakker Diagnostiek en behandeling Diagnostische vaardigheden Gedrags- en opvoedingspro- blemen 2 : interventies	dr.lwhbakker@gmail.com	06 – 20 21 31 26
mevr.drs. P. Bolhuis Psychopathologie kind en jeugdige	p.bolhuis@maieutiek.nl	G. van der Molen- straat 3 9953 SK Baflo
mevr. Á. ten Brug MSc OPB evidence based inter- vention B	a.ten.brug@rug.nl	
dhr. E.H. van Dulmen Wiskunde	ewodul@gmail.com	
mevr. dr. N. Ding Methoden en technieken van onderzoek	n.ding@pl.hanze.nl ning-ding0610@gmail.com	
mevr. drs. A.J. Dijkstra Referaat- en bibliotheek- practicum	a.j.dijkstra@home.nl	06 – 49 93 09 54
mevr. L. Greveling MSc Schakelwerkstuk Coach schakelprogramma's	l.greveling@rug.nl	
prof. dr. H.W.E. Grietens Gedrags- en opvoedingspro- blemen 2: interventies	h.grietens@rug.nl	
mevr. dr. A.T. Harder Gedrags- en opvoedings- problemen 2: interventies	a.t.harder@rug.nl	
mevr. dr. E.J. van Houten Leer- en onderwijsproble- men 1 Diagnostiek en interventie: leerproblemen 1 Practicum Leerproblemen	e.j.van.houten@rug.nl	
mevr. drs. A. Ensing Ontwikkelingspsychologie	a.ensing@rug.nl	

Schakelprogramma Orthopedagogiek

mevr. Á. Kamstra MSc OPB evidence based inter- vention B	aafke.kamstra@rug.nl	
mevr. dr. M. Koster Leer- en onderwijsproble- men 1	m.koster@rug.nl	
dhr. drs. J. Kramer Statistiek 1 Statistiek 2 Statistiek 3 Testtheorie	jaccokramer76@home.nl	Mozartstraat 18 9722 EC Groningen 050 - 5799675 06 – 41 32 25 54
mevr. J. Luijkx MSc OPB evidence based inter- vention B	j.luijkx@rug.nl	
dhr. prof. dr. J.J. van der Meere Neuropsychologie	j.j.van.der.meere@rug.nl	
mevr. dr. C.E. Oenema- Mostert Personen met beperkingen 1 OPB evidence based inter- vention A Practicum OPB	c.e.oenema-mostert@rug.nl	
dhr. drs. B.G. Poolman Diagnostiek en interventie leerproblemen 2	b.g.poolman @rug.nl	
mevr. dr. M.A. Punter- Eleveld Diagnostiek en interventie leerproblemen 1	m.a.eleveld@rug.nl	
mevr. dr. T. Roggen Inleiding Orthopedagogiek Gedrags- en opvoedingspro- blemen Diagnostiek en behandeling Practicum Jeugdzorg	t.roggen@rug.nl	Grote Rozenstraat 38 9712 TJ Groningen Tel. 050 – 363 6581 H.Colleniusstraat 68 9718 KW Groningen
mevr. drs. A.C.M. van Roy Methodologie Grondslagen van onderzoek Diagnostiek en interventie leerproblemen 2	a.c.m.van.roy@rug.nl mariekevanroy@hotmail. com	Eemskanaal ZZ 19 9623 PE Lageland tel. 050 - 3136259

4.5 Vakken eerste schakeljaar

Wiskunde

<i>Docent:</i>	E. van Dulmen
<i>Inhoud:</i>	Vorbereiding op het gebruik van wiskunde zoals dat bij de voortgezette studie aan de orde komt, voornamelijk in de vakken Statistiek en Methodologie. De algebrastof voor HAVO/VWO staat hierbij centraal. Behandeld zullen onder meer worden: getallen, bewerkingen, vergelijkingen, functies en grafieken, ontbinden in factoren, etc.
<i>ECTS:</i>	-
<i>Onderwijsvorm:</i>	Er ligt een groot accent op zelfstudie. In de colleges worden de gemaakte opgaven plenair besproken.
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen
<i>Literatuur:</i>	Franken, W.M. & Bouts, R.A. (2002). <i>Wiskunde voor statistiek</i> . ISBN 9789062833177. (€ 16,50) N.B. Voor het eerste college dient het eerste hoofdstuk te worden bestudeerd.

Statistiek 1

PABAP028

<i>Docent:</i>	drs. J. Kramer
<i>Inhoud:</i>	Statistiek 1 behandelt een aantal onderwerpen van de beschrijvende statistiek en de kansrekening. De onderwerpen die aan de orde komen zijn onder andere: het meten van eigenschappen, verdelingen van variabelen en hun grafische voorstellingen, centrum- en spreidingsmaten, het transformeren van scores, coëfficiënten voor de samenhang tussen twee variabelen, enkelvoudige lineaire regressie, de binomiale verdeling, SPSS en de beginselen van de kansrekening die van belang zijn voor de toegepaste statistiek binnen de sociale wetenschappen.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2009), <i>Introduction to the practice of statistics</i> (6th Edition), New York: W.H. Freeman and Company., € 75,002. Timmerman, M.E., Krimpen-Stoop, E.M.L.A. van, Kiers, H.A.L. en Hoekstra, R., <i>Syllabus Statistiek 1</i>

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

<i>Opmerkingen:</i>	Aanwezigheid verplicht! De stof voor het tentamen Statistiek 1 bestaat uit de hoofdstukken 1, 2, 3, 4 en 5 van "Introduction to the practice of statistics". De Syllabus Statistiek 1 bevat extra literatuur en de opdrachten voor het verplichte wekelijkse practicum.
Statistiek 2	PABAP029
<i>Docent:</i>	drs. J. Kramer
<i>Inhoud:</i>	Statistiek 2 volgt na Statistiek 1 en behandelt een aantal onderwerpen uit de inferentiële statistiek. De volgende onderwerpen komen aan de orde: kansverdelingen, steekproefverdelingen, schatten, betrouwbaarheidsintervallen en toetsen. Ook wordt de F-procedure en de Chi-kwadraatprocedure behandeld. In het verplichte practicum wordt gewerkt met SPSS.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, werkcollege
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Moore, D.S., McCabe, G.P., & Craig, B.A. (2009), <i>Introduction to the practice of statistics</i> (6th Edition), New York: W.H. Freeman and Company., € 75,00 (al in bezit)2. Timmerman, M.E., Krimpen-Stoop, E.M.L.A. van, Kiers, H.A.L. en Hoekstra, R., <i>Syllabus Statistiek 2</i>
<i>Opmerkingen:</i>	Aanwezigheid verplicht! De stof voor het tentamen Statistiek 2 beslaat de hoofdstukken 5, 6, 7, 8 en 9 van "Introduction to the practice of statistics". De Syllabus Statistiek 2 bevat extra literatuur en de opdrachten voor het verplichte practicum.
Methodologie	PABAP030
<i>Docent:</i>	drs. A.C.M. van Roy
<i>Doel:</i>	In dit studieonderdeel staat het verkrijgen en toepassen van inzicht in de methoden van het sociaalwetenschappelijk onderzoek centraal.
<i>Inhoud:</i>	In de cursus komt een verscheidenheid aan onderwerpen aan de orde, waaronder: het onderzoeksproces, probleemstelling, theorie en conceptueel model, onderzoekselementen (steekproeftrekking), dataverzamelingsmethoden (interviews en observaties), validiteit en betrouwbaarheid, verwerking van gegevens, soorten onderzoek etc.
<i>ECTS:</i>	4
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay). Bij het vak methodologie is

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

Literatuur: kennis van Statistiek 1 vereist.
Baarda, D.B., & Goede, M.P.M. de (2001). *Basisboek methoden en technieken*. 4e dr. Groningen: Wolters-Noordhoff, 397 p. (ISBN 9789020733150). € 49.95.

Referaat- en bibliotheekpracticum

Docent: drs. A.J. Dijkstra
Inhoud: Studenten schrijven een paper (literatuurverslag) over een onderwerp op het gebied van pedagogiek, onderwijskunde of orthopedagogiek en oefenen de beginselen van het presenteren.
ECTS: 5
Onderwijsvorm: hoorcolleges, werkcolleges, bibliotheekinstructie
Toetsvorm: schriftelijke opdracht (referaat)
Literatuur: reader (10 p.)

Inleiding orthopedagogiek

PABAP027

Docent: dr. T. Roggen en gastdocenten
Doel: Het belangrijkste doel van deze inleiding is dat de student een overzicht krijgt van het vakgebied van de orthopedagogiek en vertrouwd raakt met de thema's die in de verdere opleiding worden uitgebouwd.
Inhoud: In deze inleiding besteden we uitgebreid aandacht aan:
- de positie van de orthopedagogiek in ons taalgebied,
- een aantal opvallende problemen bij kinderen en jongeren die een zware opgave vormen voor hun opvoeders (zoals: delinquent gedrag, verstandelijke beperking, dyslexie en dyscalculie, autisme, zintuiglijke beperking),
- de wijze waarop het diagnostisch proces verloopt,
- de wetenschappelijk onderbouwde aanpak van de problemen,
- de rol van de opvoeders (ouders, leerkrachten, groepsleiders) in het hulpverleningsproces.
Bij deze onderwerpen speelt de wetenschappelijke verantwoording een belangrijke rol. In hun dagelijks werk maken orthopedagogen gebruik van wetenschappelijke theorieën en van resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Met andere woorden: hun werk is gebaseerd op deugdelijke kennis. Ook ethische vragen komen daarbij aan bod. Theorie en onderzoek ondersteunen de praktijk. Orthopedagogiek is een praktische wetenschap.
ECTS: 9

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, practicum, opdrachten zelfstudie: literatuur, tentamen
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze), schriftelijke opdrachten
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Bruyn, E.J.J. de, Ruijsenaars, A.J.J.M., Pameijer, N.K., & Aarle, E.J.M. van (2003), <i>De diagnostische cyclus: een praktijkleer</i>. Leuven/Voorburg: Acco (275 pp.) Te bestuderen: deel 1, p. 15-49 (35 pp.) ISBN: 9789033452987, € 32,102. Grietens, H., Vanderfaillie, J., Hellinckx, W., & Ruijsenaars, W. (red). (2005), <i>Handboek orthopedagogische hulpverlening 1: een orthopedagogisch perspectief op kinderen en jongeren met problemen</i>. Leuven/Voorburg: Acco. - 425 pp.- . ISBN: 9789033459788. € 32,00.3. Ruijsenaars, A.J.J.M., Bergh, P.M. van den, & Schoorl, P.M. (2008), <i>Orthopedagogiek: ontwikkelingen, theorieën en modellen: een inleiding</i>. Antwerpen/Apeldoorn: Garant. -260 p.- . ISBN: 9789044122640, € 26,80
<i>Opmerkingen:</i>	Bij dit vak hoort een studiewijzer (zie digitale leeromgeving SPO of Nestor RUG) ter voorbereiding op de colleges en de opdrachten.

Personen met beperkingen 1: de analyse van het probleem	PABA5232
<i>Docent:</i>	dr. C.E. Oenema-Mostert en gastdocenten
<i>Doel:</i>	Het doel van dit vak is zicht krijgen op de factoren die de problemen in de opvoedingssituatie van personen met beperkingen sturen in specifieke situaties. Deze specifieke situaties zijn o.a. de opvoeding en ondersteuning van personen met verstandelijke beperkingen, personen met lichamelijke beperkingen en personen met zintuiglijke beperkingen.
<i>Inhoud:</i>	De relevante begrippen, modellen en theorieën worden in dit vak toegelicht in relatie tot de beschrijving van het probleem van het opvoeden en ondersteunen van een persoon met een beperking. De theoretische analyse wordt ondersteund met een practicum om de verbinding tussen theorie en praktijk inzichtelijk te maken.
<i>ECTS:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, practicum, zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze), schriftelijke opdrachten

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

- Literatuur:**
1. *Artikelen: zie opgave via digitale leeromgeving of Nestor.*
 2. Batshaw, M.L. (2007), *Children with disabilities*. Baltimore: Brookes Publishing Co. Hfdst. 11, 12, 15, 17, 21, 22, 23, 29, 30 (150 p.). - ISBN: 9781557668585, € 50,00.
 3. Dykens, E.M., Hodapp, R.M. & Finucan, B.M. (2000), *Genetics and mental retardation syndromes: a new look at behavior and interventions*. Hfst 1,2,3 en 7 (119 p.). - ISBN: 9781557664716, € 43,80
 4. Kraijer, D. W. (2006). , *Handboek psychodiagnostiek en beperkte begaafdheid*. Amsterdam: Harcourt (p. 17-56). ISBN: 9789026517754, € 34,60
 5. Schonhoff, J.P. & Meissels, S.J. (Eds) (2000), *Handbook of early childhood intervention*. New York: Cambridge University Press. Hfdst. 7, 11 t/m 13 (103 p.) ISBN: 9780521585736, € 50,00.
- Opmerkingen:** De organisatie en de beoordeling van het practicum wordt via de digitale leeromgeving of Nestor bekendgemaakt. De voorgeschreven boeken worden gedurende meerdere jaren voor meerdere vakken gebruikt.

Leer- en onderwijsproblemen 1

PABA5251

- Docent:** dr. M. Koster, dr. E. van Houten
- Inhoud:** Deze cursus heeft als thema "Leerling en leerproces". Aan de orde komen leerproblemen en leerstoornissen in de schoolse vakken lezen, spellen, stellen en rekenen. Recente theorieën over normale en afwijkende ontwikkeling in deze leerdomeinen worden gepresenteerd. Aansluitend gaan we in op protocollen (en bijbehorend testinstrumentarium) die op school en in de gezondheidszorg gebruikelijk zijn geworden om de leerstoornissen, dyslexie, dysorthografie en dyscalculie te diagnosticeren en te behandelen.
- ECTS:** 6
- Onderwijsvorm:** hoorcollege, zelfstudie
- Toetsvorm:** schriftelijk tentamen (meerkeuze)
- Literatuur:**
1. Ruijssenaars, A.J.J.M. & Ghesquiere, P. (red.) (2002), *Dyslexie en dyscalculie: ernstige problemen in het leren lezen en rekenen*. Leusden/Leuven: Acco. pp. 113 t/m 180 (67 pp.), ISBN 9789033451485, € 22,50
 2. Braams, T. (2009), *Kinderen met dyslexie*. Amsterdam: Boom. -150 p.-, ISBN 9789053523391, € 17,90
 3. *Klapper: Leer-/onderwijsproblemen 1: lezen, spellen, stellen en rekenen*. 300 pp., € 20,00

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

4. Fletcher, J.M., Reid Lyon, G., Fuchs, L.S. & Barnes, M.A. (2007). , *Learning disabilities. From identification to intervention*. New York: The Guilford Press.(2006, hst 4 t/m 7, 10, 157 pag.) Dit boek wordt ook voorgeschreven voor PABA5251. (ISBN: 978-1-59385-370-9), € 35,00

Gedrags- en opvoedingsproblemen 1

PABA5243

<i>Docent:</i>	dr. T. Roggen, m.m.v. dr. J.Y. Drost en dr. A.M.N. Huygen
<i>Doel:</i>	Het eerste doel van dit vak is de kennisname van wetenschappelijke begrippen en definities bij gedrags- en opvoedingsproblemen en de wijze waarop deze in de praktijk worden gebruikt om opvoedingsproblemen op te lossen. Het tweede doel is de nadere kennisname van de structuur en de doelgroepen van de jeugdzorg in Nederland.
<i>Inhoud:</i>	Centraal staat de wijze waarop de onder de doelstelling genoemde begrippen en definities tot stand komen en in de diagnostiek worden gebruikt teneinde een bijdrage te leveren aan de oplossing van deze problemen.
<i>ECTS:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, practicum, werkcollege
<i>Toetsvorm:</i>	opdracht, schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Huyghen, A.M.N. (2007), <i>Grensverleggend</i>. Groningen: RUG(proefschrift). Hieruit: hfdst. 3. p. 27-32). Te downloaden van de digitale leeromgeving of Nestor.2. Hermans, J., Van Nijnatten, C., Verheij, F., & Reuling, M. (Eds.) (2005), <i>Handboek jeugdzorg deel : stromingen en specifieke doelgroepen m.u.v.deel A en</i> hfdst 7,14,16,19,25 en 26. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum. 340 p. (ISBN: 9789031346400), € 46,50.3. Montfoort, A.J. van, Tilanus, C.P.G. (2007), <i>Jeugdzorg & jeugdbeleid</i>. Amsterdam: SWP. - 190 p. -. ISBN: 9789066658677, € 22,90.4. Prins, P., & Pameijer, N. (2006) , <i>Protocolen in de jeugdzorg</i>. Amsterdam: Pearson. Hieruit: deel 1. p.7-91. 84 p. ISBN: 9789026517839. € 43,70.5. <i>Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid</i> (2009). <i>Vertrouwen in de school</i>. Hieruit: hfdst. 1(p.23-48), hfdst.2(p.49-62),hfdst.3(p. 63-88),hfdst.6 (p.145-188) Te downloaden via de digitale leeromgeving of Nestor. ISBN: 9789089641052.

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

Opmerkingen: De colleges starten met een inleidend college waarin o.a. een opdracht met betrekking tot de definitie van gedragsproblemen wordt uitgereikt en toegelicht. Deze opdracht wordt in de periode waarin de colleges worden gegeven in groepsverband uitgevoerd. Na het inleidend college volgt een aantal colleges over de grondbegrippen, diagnostiek, structuur en doelgroepen in de jeugdzorg. Deze begrippen worden vervolgens toegelicht met betrekking tot de verschillende velden die in de jeugdzorg zijn te onderscheiden. De colleges van dit vak worden afgerond met een forum waar alle docenten aanwezig zijn. Voor dit forum levert elke studiegroep een stelling in naar aanleiding van de gemaakte opdracht. Men wordt geacht deze stelling te kunnen toelichten en te verdedigen.

Ontwikkelingspsychologie in relatie tot opvoeding PABA2050

Docent: drs. A. Ensing

Doel: Het opdoen van basiskennis over de motorische, perceptuele, sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling tot aan de volwassenheid en de belangrijkste theorieën binnen de ontwikkelingspsychologie.

Inhoud: In het vak Ontwikkelingspsychologie wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingsdomeinen van en de theorieën over kinderen, adolescenten en volwassenen. Verschillende theoretische en methodologische benaderingen voor de bestudering van ontwikkeling komen daarbij aan de orde. De volgende facetten staan centraal: lichamelijke groei en motorische vaardigheden, perceptie en leren, cognitieve ontwikkeling, intelligentie, taalontwikkeling, emotionele ontwikkeling, zelfbeeld, morele ontwikkeling, geslachtsrolontwikkeling, omgeving: gezin, school en leeftijdgenoten.

ECTS: 5

Onderwijsvorm: hoorcollege, zelfstudie

Toetsvorm: schriftelijk tentamen (meerkeuze)

Literatuur:

1. *Artikelen en internetpublicaties. Zie digitale leeromgeving of Nestor.*
2. Belsky, J. (2006), *Experiencing the lifespan* (H1 t/m H12). – ISBN 0716751305. €34,99

Psychopathologie kind en jeugdige	PABA5272
<i>Docent:</i>	drs. P. Bolhuis
<i>Doel:</i>	De cursus heeft als doelstelling studenten voldoende basale kennis van verklaringen en symptomen van kinderpsychiatrische beelden te geven. Op basis van deze kennis zou de student in staat moeten zijn zelf kinderpsychiatrische beelden te herkennen, dan wel vast te stellen wanneer meer gespecialiseerde diagnostiek en/of behandeling nodig is.
<i>Inhoud:</i>	Psychopathologie is de ziekteleer betreffende psychische afwijkingen, d.w.z. kennis over het ontstaan en de verschijnselen van deze afwijkingen. In deze collegecyclus wordt ingegaan op het ontstaan van psychische ziektes bij kinderen en jeugdigen in het algemeen en op specifieke kinderpsychiatrische beelden. Het diagnostisch proces wordt behandeld en globaal zullen ook behandelmogelijkheden aan de orde komen. In de colleges wordt de te bestuderen stof besproken, uitgediept en geïllustreerd. Ter illustratie zal gebruik worden gemaakt van casuïstiek en video's, en waar mogelijk van interviews met kinderen en ouders.
<i>ECTS:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, virtuele hoorcollege, zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze)
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Verhulst, F.C., Verheij, F. & Ferdinand, R.F. (red.) (2003), <i>Kinder- en Jeugdpsychiatrie</i>. Assen: Van Gorcum, ISBN 9789023237426, € 65,50.2. <i>Nader op te geven actuele titels.</i>
<i>Opmerkingen:</i>	Een deel van de colleges wordt virtueel op NESTOR aangeboden met vervolgens hoorcolleges als een reflexie met actuele aanvullingen hierop..

Diagnostiek en behandeling	PABA5212
<i>Docent:</i>	dr. T. Roggen en dr. L.W.H. Bakker
<i>Doel:</i>	Orthopedagogen hebben in hun beroepsuitoefening veelvuldig te maken met het oplossen van (opvoedings)problemen. In grote lijnen zijn daarin twee delen te onderscheiden: het doorgronden van een probleem ('diagnostiek') en het kiezen van de beste interventie ('behandeling'). In dit vak komen beide thema's aan bod: diagnostiek en behandeling, deel a (met het accent op diagnostiek) en diagnostiek en behandeling, deel b (met het accent op behandelingsplanning). Deel c handelt over de reflectie op a en b.

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

<i>Inhoud:</i>	<p>Als basismodel voor de diagnostiek wordt uitgegaan van het model van de diagnostische cyclus dat op verschillende momenten in de opleiding aan bod komt. Het model vertoont gelijkenis met algemene modellen die het oplossen van problemen beschrijven: een gedegen analyse van het probleem wordt gevolgd door het zoeken naar verklaringen die op hun geldigheid kunnen worden getoetst. Afhankelijk van de uitslag daarvan is de best passende oplossing te zoeken en vervolgens uit te proberen. Aan elke stap zijn voorwaarden te stellen die de kans op het maken van fouten verkleinen.</p> <p>Als basismodel voor de behandeling wordt uitgegaan van de cyclus van planmatig handelen, waarin doordacht en doelgericht handelen en geregelde reflectie centraal staan. Het concept planmatig handelen is niet voorbehouden aan het veld van de jeugdhulpverlening of psychosociale jeugdzorg. Ook in de overige werkvelden wordt er in toenemende mate aandacht aan besteed, hoewel daar soms een andere terminologie wordt gebruikt.</p> <p>Reflectie op hulpverlening dient systematisch en kritisch te worden uitgevoerd. Er wordt ingegaan op enkele actuele reflectiemodellen en kritisch-reflexieve protocollen die van toepassing zijn op de orthopedagogische praktijk.</p>
<i>ECTS:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, werkcollege
<i>Toetsvorm:</i>	Er worden in de collegeperiodes opdrachten gemaakt waarin respectievelijk de stappen uit de diagnostische cyclus, de behandeling en de cyclische reflectie worden toegepast op een herkenbaar orthopedagogisch probleem. schriftelijk tentamen (meerkeuze), schriftelijke opdrachten Twee deeltentamens (over deel a en b; meerkeuze) die elk met een voldoende moeten worden afgesloten. De opdrachten bij deel b en c worden met een cijfer beoordeeld en moeten met een voldoende worden afgesloten. Over alle tentamens en opdrachten wordt een totaalcijfer berekend.
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Bruyn, E.J.J. de, Ruijssenaars, A.J.J.M., Pameijer, N.K., & Aarle, E.J.M. van (2003), Deel a: <i>De diagnostische cyclus: een praktijkleer</i>. Leuven/Voorburg: Acco. (275 pp.) Het boek komt op verschillende plaatsen in de opleiding aan bod!, ISBN 9789033452987, € 32,102. Bilo, R.A.C. & Voorhoeve, H.W.A. (2008), Deel a: <i>Kind in ontwikkeling: een handreiking bij de observatie van jonge kinderen</i>. Hoofdstukken: 3 en 8, ISBN 9789035230101, € 50,25

Vakken eerste schakeljaar Orthopedagogiek

3. Yperen, T. van & Veerman, J.W. (2008), Deel b: Hfdst 14 + 15 uit *Zicht op effectiviteit. Handboek praktijk-gestuurd effectonderzoek in Jeugdzorg*. Delft: Eburon. Titel wordt tevens voor PABA 5345 gebruikt! ISBN 9789059722521. € 29,90
4. Deel b: Syllabus
5. Yperen, T. van & Steege, M. van der (2006), Deel b: *Voor het goede doel: Werken met hulpverleningsdoelen in de jeugdzorg*. Utrecht: NIZW Jeugd. (110 p.). ISBN 9789085600343, € 16,90
6. Onder voorbehoud: Roggen, T. (2006), Deel c: *Omgangskwaliteit voor orthopedagogen* Hfd.st 1 t/m 4 en hfd.st 6, Utrecht: Agiel, p.33-119, p.147-161 (100 pp.). Het boek komt op verschillende plaatsen in de opleiding aan bod!, ISBN 9789077834183, € 55,00

Opmerkingen:

Deel a: 6 colleges diagnostiek van 2 uur, waarin de diagnostische cyclus wordt behandeld.

Deel b: 3 colleges behandeling/interventie van 2 uur, waarin het planmatig handelen volgens de Wet op de Jeugdzorg wordt behandeld.

Deel c: 2 colleges reflectie van 2 uur, waarin een aantal modellen aan de orde komt met behulp waarvan kritisch kan worden gereflecteerd op professioneel handelen

Bij dit vak hoort een studiewijzer (zie Digitale leeromgeving) met studievragen ter voorbereiding op de colleges. Bovendien worden de opdrachten omschreven en de daarbij te volgen werkwijze. Ook zullen aanwijzingen gegeven worden over het raadplegen van wetenschappelijke artikelen die online beschikbaar zijn. Ook de artikelen zijn verplichte tentamenstof.

Drie boeken worden tijdens verschillende cursussen in de opleiding gebruikt.

4.6 Vakken tweede schakeljaar

Diagnostische vaardigheden	PABA5311
<i>Docent:</i>	dr. L.W.H. Bakker
<i>Doel:</i>	Aan het eind van deze cursus zou een student moeten beschikken over een startbekwaamheid om in zijn of haar stageplaats aan de slag te kunnen. Dit betekent dat hij/zij inzicht heeft in het diagnostische proces (diagnostische cyclus) en het gebruik van testen en observaties hierbij.
<i>Inhoud:</i>	In dit vak zal enige theorie worden gepresenteerd rond observatie, tests en rapportage (hoorcolleges), waarna deze vaardigheden worden getraind in werkcolleges en naderhand in de vorm van opdrachten worden uitgewerkt. Dit vak is een vervolg op de diagnostische vaardigheden van Ruijsse-naars en poogt meer een praktische inslag te geven. Naast het inzicht wordt de student in staat gesteld om met een dwarsdoorsnede van de testen te oefenen, zodat ook de eigen testvaardigheid verbeterd wordt. Aan het einde van het blok mag de student kiezen uit een serie gastdocenten, die nog een specifieke training van een test(groep) verzorgen.
<i>ECTS:</i>	7
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoor- en werkcolleges, zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	opdrachten Er zijn drie opdrachten: een workshop, observatieopdracht en een casusopdracht. Het cijfer voor de observatieopdracht telt voor een derde en het cijfer voor de casusopdracht voor twee derde mee in het eindcijfer van dit vak. Voor beide opdrachten afzonderlijk moet ten minste een 5,5 gehaald worden.
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Mechan, M.L., Cowley, K.S., Finch, N.L., et al.(2004). , <i>Brief history of systematic observation of classroomms</i>. In: /Special Strategies Observation System-Revised: A useful tool for educational research and evaluation/. Charleston: AEL (p2-13). (ISBN: internet)2. Wijnekus, C.M. (1999), <i>De diagnostiek van de jeugdige in de thuissituatie</i>. In: E.J.Knorth & M. Smit (red.), <i>Planmatig handelen in de jeugdhulpverlening (135-159)</i> (ISBN: 9789053507841, reeds in bezit)

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

3. Wakschlag, L.S., Leventhal, B.L., Briggs-Gowan, M.J. et al. (2005). *Defining the 'disruptive' in pre-school behavior, what diagnostic observation can teach us*. Clinical Child and Family Psychology Review, vol. 8, no. 3 (p. 183-201) ISBN: internet
4. Kievit, Th., Tak, J.A. & Bosch, J.D. (2008), *Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen*. Utrecht: De Tijdstroom. Hoofdstukken 4 t/m 12, 16, 18 t/m 20. (ISBN: 9789058980328), € 62,00.
5. Pameijer, N. & Beukering, T. van (2004), *Handlingsgerichte diagnostiek. Een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering bij onderwijsleerproblemen*. Leuven/Voorburg: Acco. (ISBN 9789033455339: reeds in bezit), € 25,00.

Opmerkingen: Er geldt een aanwezigheidsverplichting van 80% bij de hoor- en werkcolleges van beide onderdelen afzonderlijk, terwijl aanwezigheid op de eigen workshopdag verplicht is. Het boek van Kievit c.s. (2008) is een standaardwerk en komt op meerdere plaatsen in de opleiding terug.

Neuropsychologie

PABA5372

Docent:

prof. dr. J.J. van der Meere

Doel:

Na afloop van het vak neuropsychologie kan de student:

- a) ontwikkelingen op het gebied van de hedendaagse neuropsychologie, haar achtergronden, geschiedenis en onderzoeksmethoden weergeven
- b) aangeven hoe het zenuwstelsel is georganiseerd en functioneert
- c) de ontwikkeling van de hersenen uitleggen
- d) benoemen wat plasticiteit van de hersenen inhoudt
- e) een relatie leggen tussen (bepaalde delen van de) hersenen en gedrag bij een normale en een afwijkende ontwikkeling
- f) een verband leggen tussen hogere functies als leren, geheugen, aandacht, bewustzijn, emoties en het functioneren van de hersenen
- g) relaties herkennen tussen afwijkingen in het zenuwstelsel en ontwikkelingsstoornissen, psychiatrische stoornissen en neurologische aandoeningen.

Inhoud:

In deze cursus staat de relatie tussen hersenen en gedrag centraal. Er wordt een overzicht gegeven van de hedendaagse neuropsychologie en haar achtergronden, geschiedenis en onderzoeksmethoden.

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

Vanuit anatomisch, fysiologisch en farmacologisch oogpunt wordt aandacht besteed aan de organisatie van het zenuwstelsel en de structuur, functies en ontwikkeling van de hersenen. Hogere (cognitieve) functies als leren, geheugen, aandacht, bewustzijn en emoties komen aan de orde. Verder wordt er ingegaan op de plasticiteit van de hersenen. Naast aandacht voor de normale ontwikkeling is er aandacht voor de problematiek van ontwikkelingsstoornissen, psychiatrische en neurologische aandoeningen en de implicaties die deze stoornissen hebben voor neuropsychologische diagnostiek en behandeling.

ECTS:

5

Onderwijsvorm:

hoorcollege, zelfstudie

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen (meerkeuze)

Literatuur:

Bryan Kolb en Ian Whishaw (2009), 'Fundamentals of human neuropsychology', 6th edition
ISBN 13: , Worth Publishers (ISBN: 9780716795865),
€ 58,00
ISBN 10: , Worth Publishers (ISBN: 0716795868)

Statistiek 3

PABA3065

Docent:

drs. J. Kramer

Inhoud:

In de colleges worden een aantal gangbare statistische modellen & technieken behandeld, die voor het lezen van sociaal wetenschappelijke onderzoeksliteratuur en voor het zelfstandig kunnen uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek van belang zijn. Aan de orde komen:

- Enkelvoudige & multiple regressieanalyse.
- Een- en tweeweg ANOVA.
- Logistische regressie.
- Nonparametrische statistiek.

Daarnaast zijn er practica waarin de behandelde methoden worden toegepast. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van het statistisch computerprogramma SPSS.

ECTS:

4

Onderwijsvorm:

Hoorcollege, practicum, zelfstudie

Toetsvorm:

schriftelijk tentamen

Literatuur:

1. Moore, D.S., McCabe, G.P. & Craig, B.A. (2009), *Introduction to the practice of statistics* (6th ed.), New York: W.H. Freeman and Company. Hoofdstukken 9 t/m 13. (ISBN 9781429216227), € 75.00. Al in bezit.
2. Syllabus met o.a. opdrachten & collegestof.

Opmerkingen:

Aanwezigheid verplicht!

Schakelwerkstuk

<i>Docent:</i>	L. Greveling MSc
<i>Doel:</i>	De cursus bereidt de studenten voor op het schrijven op wetenschappelijk niveau. De studenten leren een onderzoek op te zetten en uit te voeren. De studenten rapporteren de resultaten van het onderzoek in een onderzoeksverslag en presenteren de resultaten aan medestudenten.
<i>Inhoud:</i>	Studenten schrijven een onderzoeksverslag, gebaseerd op onderzoeksmateriaal dat zij zelf verzamelen door middel van kwalitatieve en/of kwantitatieve onderzoeksmethoden. De resultaten daarvan worden (deels) verwerkt met SPSS. Zowel het onderzoek, als het schrijven van het onderzoeksverslag worden uitgevoerd in subgroepen. De vraagstelling van het uit te voeren onderzoek moet liggen binnen een thema op het gebied van de (ortho)pedagogiek. Een voortgezet bibliotheekpracticum, een Refworks-practicum en een SPSS-practicum zijn onderdeel van de cursus en zijn bedoeld ter ondersteuning van het onderzoeksproces.
<i>ECTS:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, werkcollege
<i>Toetsvorm:</i>	Onderzoeksverslag en presentatie

Methoden en technieken van onderzoek

PABA2062A

<i>Docent:</i>	dr. N. Ding
<i>Doel:</i>	Verdiepen van kennis en inzicht in methoden en technieken van empirisch onderzoek.
<i>Inhoud:</i>	In dit onderdeel wordt gestreefd naar verdieping van de kennis van en het verwerven van basisvaardigheden in belangrijke onderzoeksstrategieën, waarbij onderscheid kan worden gemaakt in experimenteel- en niet-experimenteel onderzoek en onderscheid naar setting. De navolgende onderwerpen zullen aan bod komen: <ul style="list-style-type: none">• Waarnemen van gedrag: naturalistische observatie, case studies en systematische observatie.• Surveyonderzoek: opstellen van vragenlijsten & interviews, steekproeftechnieken, nonresponse.• Experimenteel en quasi-experimenteel onderzoek: voor- en nadelen; opzet & uitvoering.
<i>ECTS:</i>	3
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

Literatuur: Fraenkel, J.R. & Wallen, N.E. (2009), *How to design and evaluate research in education*. International edition. (7th edition). New York: McGraw Hill. Int.ed. (ISBN 978-0-07-128792), € 45,80

Grondslagen van onderzoek

PABAP2061A

Docent: drs. A.C.M. van Roy
Doel: Behalen van kennis en inzicht in de grondslagen van empirisch wetenschappelijk onderzoek.
Inhoud: In de colleges worden de belangrijkste termen en ideeën van de empirische methodologie behandeld aan de hand van de empirische cyclus van A.D. de Groot. Vervolgens worden – op inleidend niveau – methoden en technieken van (ortho)pedagogisch interventieonderzoek (met een preventief karakter) behandeld.
ECTS: 3
Onderwijsvorm: hoorcollege, zelfstudie
Toetsvorm: schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
Literatuur: Loon, D. van, Meulen, B.F. van der en Minnaert, A.E.M.G. (2011), *Effectonderzoek in de gedragswetenschappen. Methodologische moeilijkheden en mogelijkheden*. Den Haag: Boom Lemma. (ISBN 978-90-5931-660-7) € 37,00.
Opmerkingen: Studenten krijgen essayvragen ter beschikking. Deze vragen worden in het college besproken. Van de deelnemers aan het werkcollege wordt verwacht dat zij vooraf een afdruk maken van de vragen die aan de orde zijn. Doel van het werkcollege is nadrukkelijk de student met de teksten vertrouwd te doen geraken. Indien de grondig herwerkte editie van het boek effectonderzoek (van Loon, Van der Meulen en Minnaert, uitgegeven bij Boom) tijdig beschikbaar zijn, dan zal dit nieuwe boek de hierboven vermelde literatuur vervangen. Dit wordt tijdig via de digitale leeromgeving bekendgemaakt.

Testtheorie

PABA2064A

Docent: drs. J. Kramer
Doel: Het doel is studenten kennis en vaardigheid op het terrein van testconstructie en testgebruik te leren. De cursus gaat in op het maken van een test, het met behulp van SPSS analyseren van een test en de situatie waarin een test ingezet kan worden.

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

<i>Inhoud:</i>	Centrale begrippen zijn testkenmerken, betrouwbaarheid, validiteit en beslissen.
<i>ECTS:</i>	4
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcollege, praktische oefening
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (meerkeuze), schriftelijk opdrachten
<i>Literatuur:</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Klapper en powerpoint.2. Drenth, P.J.D. & Sijtsma, K. (2006), <i>Testtheorie: inleiding in de theorie van de psychologische test en zijn toepassingen</i>. (4e dr.). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum. Hieruit hoofdstukken 2 t/m 9. p. 435. (ISBN 90-313-4747-7) € 67,00.
<i>Opmerkingen:</i>	Het eindcijfer is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van het tentamencijfer (2x) en het cijfer voor de groepsopdracht (1x).

Verdiepingsminor (kiezen 2 van 3)

Opvoeden van personen met beperkingen (OBP)

OBP: evidence based intervention 1

PABA5334

<i>Docent:</i>	dr. C.E. Oenema-Mostert
<i>Ingangseisen:</i>	Organisatie wordt bekend gemaakt via de digitale leeromgeving of Nestor. De theoretische handleiding van het Portage Programma (zie literatuurlijst) moet schriftelijk besteld worden via het secretariaat Orthopedagogiek en kan op de dag van het eerste college bij het secretariaat Orthopedagogiek worden afgehaald. De handleiding wordt al tijdens het eerste college gebruikt.
<i>Inhoud:</i>	In dit vak worden een aantal interventieprogramma's voor gezinnen met jonge kinderen gepresenteerd. Het Portage Programma Nederland wordt nader uitgewerkt aan de hand van opdrachten, wat betreft de werkwijze. Een korte praktijkoefening in een gezin uit de eigen kennissenkring (met een kind van 0-6 jaar) en een afsluitende rapportage vormt een onderdeel van het minor practicum OPB.
<i>ECTS:</i>	5
<i>Onderwijsvorm:</i>	hoorcolleges, werkcolleges en zelfstudie
<i>Toetsvorm:</i>	schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

- Literatuur:**
1. *Artikelen en internet- publicaties: via Nestor*
 2. Shonkhoff, J.P. & Meisels, S., *Handboek of Early Childhood Intervention. hfst 3,4,5,6,9,10,22,24,27,28 (pp.234) (al in bezit)* (ISBN: 9780521585736), € 50,00
 3. Hoekstra, A.T., Oenema-Mostert, C.E., Van der Meulen, B.F., *Portage Programma, theoretische handleiding. (pp.150)*, € 53,00*
 4. Batshaw, M.L. (2007), *Children with disabilities* Hfdst. 33, 34, 35, 37, 39, 40 (78 p.) ISBN 9781557668585, € 66,00 (al in bezit)
- Opmerkingen:** De voorgeschreven boeken worden gedurende meerdere jaren voor meerdere vakken gebruikt.

OBP: evidence based intervention 2 **PABA5335**

- Docent:** A. ten Burg MSc (coördinator), J. Luijkx MSc en A. Kamstra MSc
- Inhoud:** De relevante begrippen, modellen en theorieën aangereikt in PABA5232 worden gerelateerd aan algemene inzichten betreffende interventie (behandeling). Zij worden toegelicht aan de hand van toepassing van en onderzoek naar de effecten van behandeling in specifieke situaties. Deze specifieke situaties zijn o.a. de opvoeding en ondersteuning van personen met ernstige meervoudige beperkingen, personen met verstandelijke beperkingen en probleemgedrag en personen met zintuiglijke beperkingen.
- ECTS:** 8
- Onderwijsvorm:** hoorcollege, zelfstudie
- Toetsvorm:** schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze)
- Literatuur:**
1. Batshaw, M.L. (2007), *Children with disabilities hfst 24 (pp.20). (al in bezit)* (ISBN: 9781557668585), € 66,00.
 2. *De voorgeschreven artikelen worden via Nestor bekend gemaakt.*
 3. Vlaskamp, C. (2005), *Een programma van jezelf. Een Opvoedingsprogramma voor kinderen met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen. (pp.127)* (ISBN: 9789023241256), € 24,75.
 4. Didden, R. (2003), *Gedragsanalyse en -therapie bij mensen met een verstandelijke beperking hfst 1,2,3 (pp.108)* (ISBN: 9789035226319), € 34,25.

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

5. Dykens, E.M., Hodapp, R.M. & Finucane, B.M. (2000), *Genetics and Mental Retardation Syndromes hfst 4,5,8* (pp. 92) (ISBN: 1-55766-471-4), € 43,80.

Opmerkingen: De voorgeschreven boeken worden gedurende meerdere jaren voor meerder vakken gebruikt.

OBP: practicum

Docent: dr. C.E. Oenema-Mostert

ECTS: 1

Onderwijsvorm: practicum

Leerproblemen

Diagnostiek en interventie leerproblemen 1

PABA5351

Docent: dr. E.J. van Houten, dr. M.A. Punter-Eleveld

Doel: Kennis en vaardigheid opdoen van diagnostiek van leerproblemen in het algemeen en van intelligentieaspecten, lees- en spellingproblemen in het bijzonder.

Kennis opdoen van interventies in bovengenoemde gebieden, inclusief interventieonderzoek.

Inhoud: De cyclus van diagnostiek en interventie van leerproblemen in de praktijk van het onderwijs, maar ook het onderwerp 'intelligentie' wordt besproken voordat de problemen met technisch lezen en spelling aan de orde komen. In het afrondende college worden aan de hand van casus de samenhang tussen lees- en spellingproblemen en ook de relatie met intelligentie besproken.

ECTS: 7

Onderwijsvorm: hoorcollege, practicum, werkcollege

Toetsvorm: schriftelijk tentamen (meerkeuze, opdrachten)

Er zullen voor deelonderwerpen opdrachten worden gegeven die in groepen moeten worden uitgevoerd. Het vak wordt afgesloten met een schriftelijk tentamen.

Literatuur:

1. *Actuele artikelen (zie Nestor en/of dlo).*
2. Struiksma, A.J.C., Leij, A. van der & Vieijra, J.P.M., *Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen. (2009, hst 5 en 6, 49 pag.) Dit boek wordt ook voorgeschreven voor PABA5251.* (ISBN: 9053839240), € 17,50

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

3. Verschuieren, K. & Koomen, H., *Handboek Diagnostiek in de leerlingenbegeleiding. (hstn 1, 3, 6, 7, 16 en 17 = 114 pag.) De meeste andere hstn uit dit boek worden behandeld in PABA5352.* (ISBN: 9789044122152), € 29,00
4. *Klapper Diagnostiek en interventie leerproblemen 1 (samen met actuele artikelen maximaal 400 pag.)*, € 25,00
5. Fletcher, J.M., Reid Lyon, G., Fuchs, L.S. & Barnes, M.A. (2007). , *Learning disabilities. From identification to intervention.* New York: The Guilford Press.(2006, hst 4 t/m 7, 10, 157 pag.) Dit boek wordt ook voorgeschreven voor PABA5251. (ISBN: 978-1-59385-370-9), € 35,00
6. Gijsel, M., Scheltinga, F., Druenen, M. van & Verhoeven, L., *Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor groep 3. (2011, hst 1, 3, 4, 5, 132 pag.)* (ISBN: 978-90-816528-1-0), € 34,95

Diagnostiek en interventie leerproblemen 2

PABA5352

<i>Docent:</i>	drs. A.C.M. van Roy, drs. B.G. Poolman, dr. W. Ahmed
<i>Doel:</i>	Kennis en vaardigheden opdoen van diagnostiek van rekenproblemen, problemen met begrijpend lezen en sociaal-emotionele problemen op school. Kennis opdoen van interventies in bovengenoemde gebieden, inclusief interventie-onderzoek.
<i>Inhoud:</i>	Dit vak bestaat uit onderdelen over de diagnostiek en interventie van rekenproblemen en problemen met begrijpend lezen. Vervolgens komt het onderwerp ‘sociaal-emotionele problemen op school’ aan de orde en wordt de samenhang met leren en ontwikkeling besproken. In een afrondend college wordt aan de hand van de besproken casus de samenhang tussen sociaal-emotionele problemen, intelligentie en de diverse leergebieden besproken.
<i>ECTS:</i>	6
<i>Onderwijsvorm:</i>	werk- en hoorcollege. In de laatste week van het blok wordt het verplichte werkcollege gehouden.
<i>Toetsvorm:</i>	Schriftelijk tentamen (meerkeuze) Er zullen voor deelonderwerpen opdrachten worden gegeven die in groepen moeten worden uitgevoerd. Het vak wordt afgesloten met een schriftelijk tentamen.

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

- Literatuur:**
1. *Artikelen (zie Nestor en/of dlo).*
 2. Verschueren, K. & Koomen, H. (Red.), *Handboek Diagnostiek in de leerlingenbegeleiding. (hstn 2, 4, 8 t/m 10 en 12 t/m 14 = 126 pag.) De meeste andere hstn uit dit boeken worden behandeld in Diagnostiek en interventie leerproblemen 1.* (ISBN: 9789044122152), € 29,00

Leerproblemen: practicum

Docent: dr. E.J. van Houten
ECTS: 1
Onderwijsvorm: practicum

Jeugdzorg

Gedrags- en opvoedingsproblemen 2 PABA5344

Docent: dr. L.W.H. Bakker, prof. dr. H.W.E. Grietens, dr. A.T. Har-
der

Doel: Kennisname van aard van orthopedagogische interventies in de verschillende werkvelden van Jeugdzorg: preventieve interventie, (intensieve) ambulante zorg, pleegzorg en residentiële zorg.

Inhoud: Tijdens de hoorcolleges en de excursie wordt aandacht besteed aan empirische en theoretisch gefundeerde modellen van interventies in de werkvelden van de jeugdzorg.

ECTS: 7

Onderwijsvorm: excursie, hoorcollege, zelfstudie

Toetsvorm: opdracht, schriftelijk tentamen (essay), schriftelijk tentamen (meerkeuze) Voor de schriftelijke opdracht moet een voldoende worden behaald. Instructie en literatuur voor de opdracht verschijnen op Nestor.

- Literatuur:**
1. *Artikelen: zie digitale leeromgeving of Nestor*
 2. Loeffen, M., & Pasveer, I. (2004), *Babel voorbij: krachten en kansen van intensieve pedagogische thuishulp.* Amsterdam: SWP. (ISBN: 9789066655102), € 22,50
 3. Strijker, J. (2009), *Kennisboek Pleegzorg. Utrecht: Uitgeverij Stili Novi (paperback versie).* (ISBN: 9789078094296), € 31,50

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

4. Ten Broeke, E., Korrelboom, K., & Verbaak, M. (2009), *Praktijkboek geïntegreerde cognitieve gedragstherapie. Protocollaire behandelingen op maat*. (ISBN: 9789046901335), € 49,50
5. Prins, P., & Pameijer, N. (Red.) (2000, 2002, 2006), *Protocollen in de jeugdzorg: richtlijnen voor diagnostiek, indicatiestelling & interventie*. (3e dr.) Uitgeverij Harcourt. (reeds in bezit) Hfdst.: 5,7 t/m 10 verplicht; 6, 11 t/m 13 aanbevolen. (ISBN: 9789026517839) € 43,70
6. Harder, A.T., Knorth, E.J., & Zandberg, Tj. (2006), *Residentiële jeugdzorg in beeld*. Amsterdam: SWP. (ISBN: 9789066657601), € 24,90

Kwaliteit en effectiviteit van de jeugdzorg

PABA5345

Docent: Vacature

Doel: De cursus beoogt inzicht en actuele kennis te bieden m.b.t. de vraag welke interventies voor jeugdigen met ernstige gedrags- en opvoedingsproblemen in het veld van de jeugdzorg werkzaam zijn, welke factoren van invloed zijn op de kwaliteit en effectiviteit van de orthopedagogische hulpverlening en welke manieren van onderzoek gefundeerde kennis leveren over de kwaliteit en effectiviteit van interventies. Doel is het rationeel gefundeerde beslissingen kunnen nemen over interventies in relatie tot problematiek.

Inhoud: In colleges, werkcolleges en literatuurkeuze ligt de nadruk op evidence-based en practice-based modellen. In de colleges wordt o.a. aandacht geschonken aan zgn. good practices, algemeen en specifiek werkzame factoren bij de behandeling van internaliserende en externaliserende gedragsproblemen. De keuze voor een interventie is doorgaans een afweging van voor- en tegenargumenten waarin het beoogde effect een groot gewicht moet hebben.

ECTS: 6

Onderwijsvorm: hoorcollege, werkcollege, zelfstudie

Toetsvorm: schriftelijk tentamen (meerkeuze), schriftelijke opdrachten
Voor de schriftelijke opdracht moet een voldoende worden behaald. Instructie en literatuur voor de opdracht verschijnen op de digitale leeromgeving of op Nestor.

Literatuur:

1. *Artikelen: zie Digitale leeromgeving of Nestor*
2. Carr, A. (2009), *What works with children, adolescents and adults?: a review of research on the effectiveness of psychotherapy*. London & New York: Routledge. (ISBN: 9780415452915), € 33,45

Vakken tweede schakeljaar Orthopedagogiek

3. Yperen, T., van & Veerman, J.W. (2008) , *Zicht op effectiviteit: handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek in de jeugdzorg*. Delft: Eburon. (ISBN: 9789059722521), € 29,90

Jeugdzorg: practicum

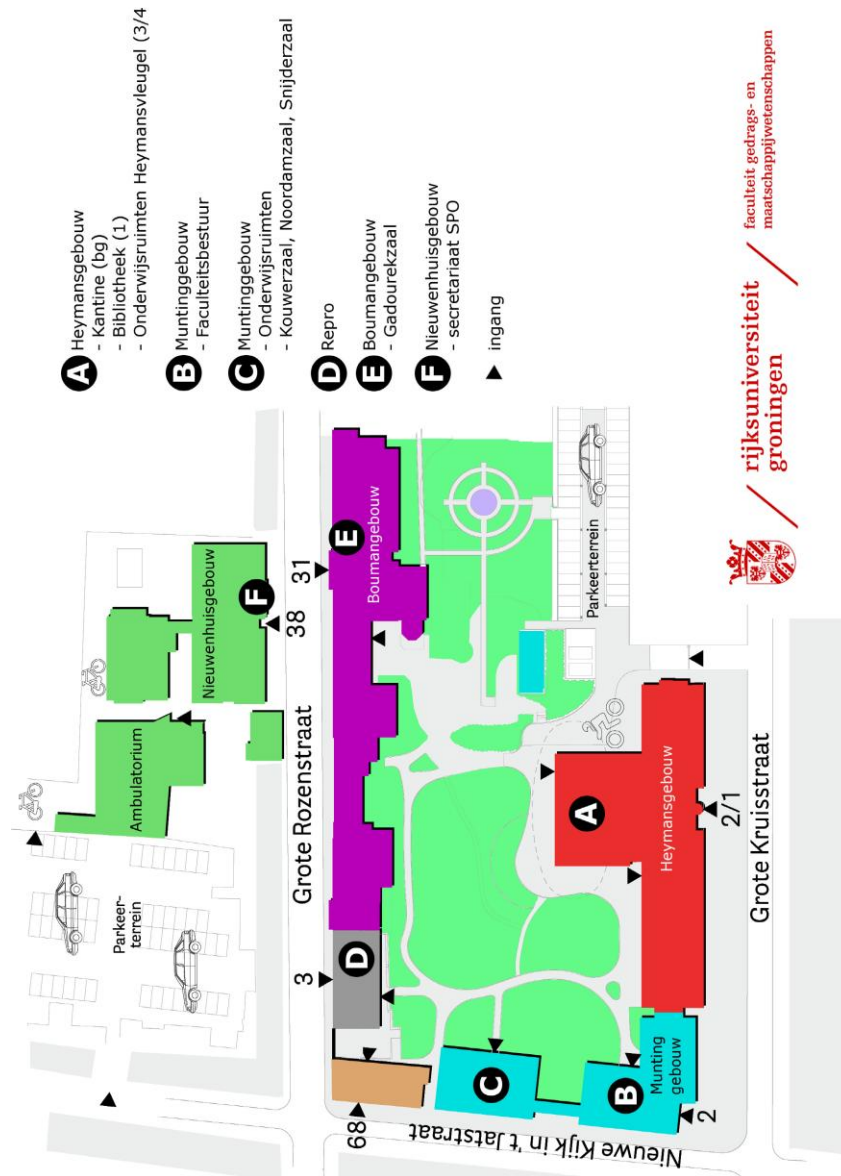
Docent: dr. T. Roggen

ECTS: 1

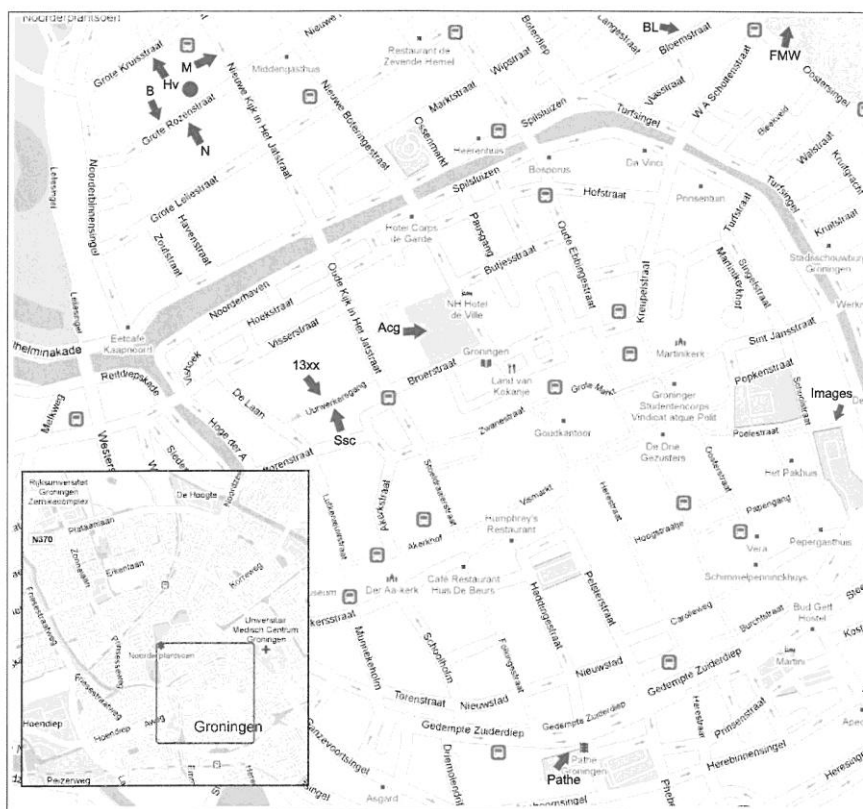
Onderwijsvorm: practicum

5 PLATTEGRONDEN

Plattegrond SPO / GMW

KAART/ MAP (centrum)

Locatie GMW / Location GMW: ●

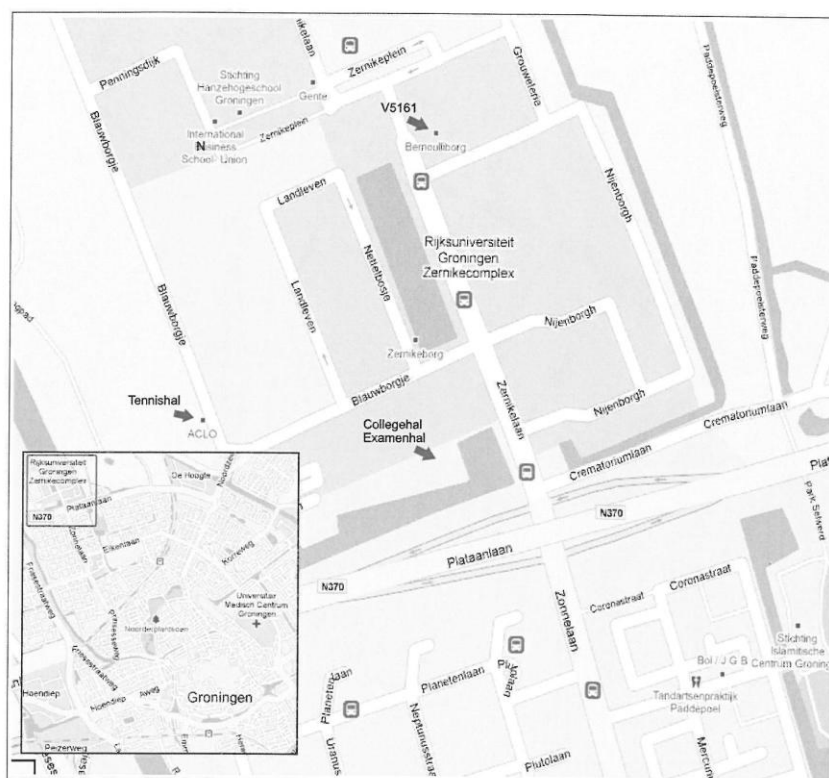
B =	Boumangebouw	Grote Rozenstraat 31
Hv =	Heymansgebouw vleugel	Grote kruisstraat 2/1
M =	Muntinggebouw	Grote Kruisstraat 2
N =	Nieuwenhuisgebouw	Grote Rozenstraat 38
BL =	Bloemstraatgebouw	Bloemstraat 36

Locaties Extern / Locations Extern:

FMW =	Faculteit Medische Wetenschappen	A. Deusinglaan
Acg =	Academiegebouw	Broerstraat 5
13xx =	Harmoniegebouw	Oude kijk in het Jatstraat 26
Ssc =	Studenten Service Centrum	Uurwerkersgang 10
Pathe =	Cinema/Bioscoop	Gedempte Zuiderdiep 78
Images =	Cinema/Bioscoop	Poelestraat 30
NwK =	Church/Kerk	Nieuwe kerkhof

Plattegronden

KAART/ MAP (zernike)

Locaties Extern

Tennishal
Tentamenhal
Collegehal

Blauwborgje 16
Blauwborgje 4
Blauwborgje 4

V5161

Bernoulliborg

Nijenborgh 9